

Alternativní trest zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce z pohledu Policie České republiky

Roman Fiala

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Roman FIALA**
Osobní číslo: **H10154**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Alternativní trest zákaz vstupu na kulturní, sportovní a jiné společenské akce z pohledu Policie České republiky**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek v oblasti alternativního trestu zákazu vstupu na kulturní, sportovní a jiné společenské akce.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK Josef a SUCHÁNEK Marek. Fotbaloví chuligáni. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3.

SEKOT, Aleš. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2562-8.

SLEPIČKA, Pavel. Sportovní diváctví. Praha: Spartakus, 1990. ISBN 80-249-0546-9.

SMOLÍK, Josef. Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý vydavatelství & nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7.

ŠČERBA, Filip. Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě. Praha: Leges, 2011. ISBN: 978-80-87212-68-4.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Michaela Jurtíková

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

30. listopadu 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

3. května 2013

Ve Zlíně dne 19. února 2013

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně

20.5.2013

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

²⁾ Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

---

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být i též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, a to z pohledu Policie České republiky. Práce je orientovaná na problematiku sportovních akcí, především páchaní trestné činnosti při návštěvě fotbalových utkání a z toho vyplývající alternativní tresty. Teoretická část popisuje, koho se tento alternativní trest dotýká a jaké jsou příčiny udělení tohoto trestu. Dále je popsán samotný alternativní trest, jeho prameny a právní zakotvení, následně sankce, které mohou následovat při jeho nedodržení. Závěr teoretické části se zabývá také prací všech zainteresovaných institucí spojených s tímto alternativním trestem. Praktická část je vedena formou kvalitativního výzkumu, jehož hlavním cílem je zjistit názor příslušníků Policie ČR na ukládání alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce.

Klíčová slova: divák, alternativní trest, násilí na stadionech, fanoušek, sankce, Mediační a probační služba, Policie ČR

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the issue of alternative punishment for breaking the no entry to sports, cultural and other social events ban from the Police of the Czech Republic point of view. The paper focuses on the sports events issues, especially on committing crimes during football matches, and on the resulting alternative punishments. The theoretical part describes who the alternative punishment is applicable to and what the causes for imposing this penalty are. It also focuses on the alternative punishment as a whole, its sources, embodiment in law and sanctions that may follow the violation of the punishment terms and conditions. The end of the theoretical parts deals with the work of all institutions involved with the alternative punishment. The practical part is conducted in the form of qualitative research. Its aim is to determine the opinion of the members of the Police of the Czech Republic on imposing alternative punishment for breaking the No Entry to Sports, Cultural and Other Social Events ban.

Keywords: viewer, alternative punishment, violence at stadiums, fan, sanctions, Probation and Mediation Service, Police of the Czech Republic

Poděkování:

Touto cestou bych chtěl poděkovat Mgr. Michaele Jurtíkové za vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a připomínky.

Dále bych chtěl poděkovat také příslušníkům Policie ČR, zařazených do praktické části mé bakalářské práce a to především z Pohotovostního a eskortního oddílu ve Zlíně, Obvodnímu oddělení v Kroměříži, Obvodnímu oddělení v Hulíně a také Probační a mediační službě v Kroměříži za spolupráci při realizaci výzkumu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Roman Fiala

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 POČÁTEK SPORTOVNÍHO DIVÁCTVÍ.....	13
2 NÁVŠTĚVNÍCI SPORTOVNÍCH AKCÍ.....	15
2.1 DĚLENÍ NÁVŠTĚVNÍKŮ FOTBALOVÉHO UTKÁNÍ	16
2.2 VZNIK A PRŮBĚH FOTBALOVÉHO CHULIGÁNSTVÍ VE SVĚTĚ.....	18
2.3 FOTBALOVÉ CHULIGÁNSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	21
3 ALTERNATIVNÍ TRESTY JEJICH HISTORIE A VYMEZENÍ.....	23
3.1 DOMÁCÍ VĚZENÍ	24
3.2 OBECNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE	26
3.3 ZÁKAZ VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ SPOLEČENSKÉ AKCE	27
3.4 PROPADnutí MAJETKU	28
3.5 PENĚŽITÝ TREST	28
3.6 ZÁKAZ ČINNOSTI	29
3.7 ZÁKAZ POBYTU	29
3.8 ZTRÁTA ČESTNÝCH TITULŮ A VYZNAMENÁNÍ.....	29
3.9 ZTRÁTA VOJENSKÉ HODNOSTI	30
3.10 VYHOŠTĚNÍ	30
4 ALTERNATIVNÍ TREST ZÁKAZU VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ SPOLEČENSKÉ AKCE	31
4.1 TREST ZÁKAZU VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ SPOLEČENSKÉ AKCE	31
4.2 VÝKON TRESTU ZÁKAZU VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ SPOLEČENSKÉ AKCE	32
5 ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE ALTERNATIVNÍM TRESTEM.....	34
5.1 PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA.....	34
5.1.1 Probace	35
5.1.2 Mediacce	35
5.1.3 Činnost Probační a mediační služby	36
5.1.3.1 Mediační činnost.....	36
5.1.3.2 Probační činnost.....	37
5.2 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	38
5.2.1 Postavení a činnost.....	38
5.2.1.1 Antikonfliktní tým	38
5.2.1.2 Pořádková jednotka.....	39
5.3 SPOLUPRÁCE PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY S POLICIÍ ČR.....	39
5.3.1.1 Postupu příslušníků Policie České republiky při spolupráci s pracovníky Probační a mediační služby	40
II PRATICKÁ ČÁST	42
6 ÚVOD DO PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	43

6.1	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	43
6.2	CÍL VÝZKUMU	43
6.2.1	Hlavní cíl výzkumu	43
6.2.2	Dílčí cíle	43
6.3	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	44
6.4	HYPOTÉZY.....	44
6.5	METODY VÝZKUMU.....	45
6.6	VÝZKUMNÝ SOUBOR	46
7	INTERPRETACE A VÝSLEDKY VÝZKUMU	47
7.1	ÚVODNÍ OTÁZKY	47
7.2	OTÁZKY ZAMĚŘENÉ NA ALTERNATIVNÍ TREST	49
7.3	OTÁZKY ZAMĚŘENÉ NA ALTERNATIVNÍ TREST ZÁKAZU VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ AKCE	52
7.4	VYHODNOCENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK.....	57
7.5	POSOUZENÍ HYPOTÉZ.....	59
	ZÁVĚR	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	62
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	64
	SEZNAM TABULEK.....	65
	SEZNAM GRAFŮ	66
	SEZNAM PŘÍLOH.....	67

ÚVOD

Rostoucím a velmi negativním společenským jevem je protiprávní chování diváků a návštěvníků sportovních akcí. Zejména se jedná o fotbalová utkání. Můžeme to označit za velmi znepokojivou společenskou formu chování, kde dochází k protiprávnímu jednání, která porušují právní předpisy, jednak související se sportovním utkáním, ale i právní předpisy obecně upravující chování ve společnosti.

Je zcela jisté, že každá lidská společnost má vytvořeny vlastní etické hodnoty, ale i normy a pravidla chování, které jsou touto společností nejen uznávány, ale i dodržovány. Pokud bude některé z těchto pravidel vycházejících z právních zvyků, obyčejů, či právních norem, jakýmkoli způsobem porušeno, přichází většinou určitá sankce formou ochranného opatření, případně trestu.

Systém trestu v dané společnosti odpovídá převážně o její kulturní a ekonomické situaci, která je ovlivněna také historickým a politickým vývojem.

Vznik alternativních trestů má zcela jistě ekonomický charakter, kdy dochází k reakci na přeplněné věznice v České republice, a s tím spojené náklady na vykonávání těchto trestů. Nástupem do vězení má odsouzený velmi omezený styk s vnějším světem, kdy je odloučen od rodiny a přátel, přestává pracovat a tak nejen společnost, ale i rodina odsouzeného přichází o část finančních příjmů, které mohou mít vliv například na rozpad rodiny odsouzeného. Tato situace může negativně ovlivnit osobnost odsouzeného, a tím se trest může zcela minout účinkem.

Alternativní trest zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, tak jak je definován v trestním zákonu, je jeden z alternativních trestů, který vešel v platnost 1. 1. 2010.

Přijetí alternativních trestů nahrává jednak skutečnost stále narůstajícího agresivního chování návštěvníků sportovních akcí a jednak také záměr zajistit pružný a efektivní postih pro pachatele těchto protiprávních skutků.

V první kapitole popíšeme historický význam a celkový historický průběh sportovní diváctví. Budeme se věnovat jeho počátkům a to od dávnověku až po současnost.

Ve druhé kapitole objasníme, kdo navštěvuje fotbalová utkání, a jak můžeme dělit návštěvníky těchto sportovních akcí. Pro efektivnější porozumění textu jsou zde vysvětleny důležité pojmy, které jsou v celé práci následně používány.

Třetí kapitola se bude blíže zabývat alternativními tresty, jejich historií, s důrazem na podmínky v České republice. Obecně uvedeme, o jaké alternativní tresty se jedná.

Čtvrtá kapitola se bude věnovat samotnému alternativnímu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, vymezíme zde jeho možnosti využití, limity a sankce, které mohou nastat porušením tohoto trestu.

Pátá kapitola popisuje, práci a vzájemnou kooperaci všech zainteresovaných organizací, které se zaobírají v rámci své působnosti alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce. Jedná se o organizace Mediační probační služba a Policie České republiky, jejich funkce a činnosti spojené s alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Praktická část bude zjišťovat názory příslušníků Policie České republiky na ukládání alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Tito příslušníci buďto řeší protiprávní jednání, které souvisí s návštěvou sportovních akcí, nebo jsou přímo svědky v rámci svého pracovního zařazení, páchání trestné činnosti a mají tak lepší náhled na problémové návštěvníky sportovních akcí než široká veřejnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POČÁTEK SPORTOVNÍHO DIVÁCTVÍ

Počátky sportovního diváctví jsou staré jako lidstvo samo. Zápasy, hry a ostatní klání zpočátku nebyly orientované jen pro diváky, ale mnohdy řešily problémy dvou či více znesvářených stran, nešlo tedy o tělesný rozvoj účastníků. Později hry a závodění byly brány jako zdroj kulturního vyžití a společenská událost, kde se scházela velká část veřejnosti.

„Diváctví bylo proto ve všech historických epochách neoddělitelnou součástí každé veřejně provozované sportovní činnosti ve formě her, závodů, turnajů a jiných soutěží. Mnohé sportovní soutěže a hry se dokonce konaly pouze za účelem pobavení široké divácké obce.“ (Slepička, 1990, s. 11)

Za první masivní sportovní klání můžeme považovat ve starověku Olympijské hry, na které se scházelo velké množství diváků, které se v té době odhadovalo mezi 40 a 50 tisíci návštěvníků. Každá kultura měla své oblíbené hry, které se těšily velké pozornosti. Staří Římané měli Gladiátorské hry, které nabízely velmi vzrušující zábavu a pro dnešní dobu zcela nepochopitelné velké násilí a krutost. „První skupinové hry se v Římě nazývaly sfairomachia, které byly velmi hlučným zápasem o míč. Nejpopulárnější však byla hra harpason (znamená uloupený). Všechny tyto hry byly velmi populární jak mezi hráči, tak fanoušky.“ (Olivová, 1988, s. 185).

„Mezi prvními dokumentovanými případy násilných akcí diváků jsou ty, které zahrnují divácké výtržnosti během her ve starověku. Pro příklad je možné uvést závažné divácké výtržnosti, které se udály v byzantské říši.“ (Slepička, 1990, s. 13)

Doba starověku nebyla nakloněna žádným sportovním kláním, ať už sportovním hrám, turnajům a dalším. Důvodem byl silný vliv tehdejší církve, která hlásala, že důležitější je pěstování ducha, než fyzické stránky člověka. Tehdejší vliv byl tak silný, že veškeré tyto činnosti byly na dlouhou dobu zakázány.

„V letech 491 až 532 našeho letopočtu diváci čtyřikrát zapálili Konstantinopolský cirk (hippodromos) při závodech vozatajů. Císařská garda byla v tomto období často volána k potlačení diváckých výtržností. K vyvrcholení došlo v roce 532, kdy divácké reakce při vozatajských závodech přerostly v politicky motivované povstání.“ (Slepička, 1990, s. 13)

Zlom nastal až ve dvanáctém století, kdy se začaly objevovat převážně rytířské turnaje, které sloužily pro trénování rytířů. Jelikož se jednalo jen o zlepšení dokonalosti tehdejších rytířů, byla prozatím veřejnost z těchto klání vyloučena. Toto však nebylo na dlouho a z rytířských turnajů se stává veřejná zábava. Začínají se objevovat i míčové hry. „Jisté je, že ve 12. století existují zprávy o výskytu fotbalu ve Francii a že i v Anglii tvořil fotbal stabilní faktor v životě měst.“ (Olivová, 1979, s. 38). V té době často docházelo k velkým nepokojům spojených s provozováním těchto klání. Proto byly velmi často zakázané. Řadu následujících století, i přes neustále zákazy, se těmto fotbalovým zápasům nepodařilo úplně zamezit. V 18. století dochází k velmi rychlému rozvoji sportovních her a sportů, které dostávají nová a naprosto pevná pravidla. Tento nastolený řád pravidel určoval, že divák už musí porozumět hře a tím se z něj stává sportovní divák. „V roce 1863 vznikla „Fotbalová asociace“, která vytvořila pravidla fotbalu, jejichž základy byly definovány v polovině 19. století na univerzitách a soukromých středních školách.“ (Smolík, Mareš, Suchánek 2004, s. 40) Fotbal se stal brzy oblíbeným mezi obyčejnými lidmi. A v takové podobě byl fotbal exportován z Anglie na kontinent.

S rostoucími počty diváků navštěvující fotbalová utkání, oblíbenost tohoto sportu stoupá. S velkou návštěvností tehdejších fotbalových zápasů jsou také spojena násilí a výtržnosti v hledišti. „V letech 1895 – 1897 Anglická fotbalová asociace uzavřela 21 hřišť a napomínala 23 klubů pro špatné chování diváků.“ (Smolík, Mareš, Suchánek 2004, s. 40). Podobný trend můžeme zaznamenat hlavně v Severní Americe, Austrálii i v některých zemích asijského kontinentu. Přistěhovalci z Evropy si přinášeli do nových domovů nejen hry typické pro oblast, ze které pocházeli, ale i určitou společenskou orientaci, která ovlivňovala i jejich divácké zaměření.“ (Slepička 1990, s. 18)

Masivní rozvoj zažívá fotbal jako novodobá hra ve dvacátém století, kdy se těší velké oblibě a sledovanosti fanoušků. Tento celosvětový boom nevynechává žádnou světovou zem. Bohužel i zde dochází k případům silné agresivity, potyček a násilností na sportovištích. Především se jedná o fotbal, kdy se lidé začínají ztotožňovat s týmy, kterým fandí a těžce nesou jejich neúspěchy.

Největší problém nastává zhruba v polovině dvacátého století, kdy se v Anglii začínají tvořit chuligánské gangy spojované s fotbalovými kluby. Tento zcela nový a závažný problém, který je identifikován s fotbalem se přestává týkat jen sportu, ale zasahuje do celé společnosti. Problém přerůstá celou Anglii a začíná se objevovat po celé Evropě a následně i ve světě.

2 NÁVŠTĚVNÍCI SPORTOVNÍCH AKCÍ

Kapitola je zaměřena na návštěvníky sportovních akcí, kteří především navštěvují fotbalová utkání. Ti navštěvují tyto sportovní akce buď to jen pro zábavu, ale mohou tyto utkání navštěvovat i z profesních důvodů. „Sportovní diváci těchto odvětví tvoří stejnorodý celek. Liší se podle předmětu svého zájmu, intenzitou tohoto zájmu a s tím spojeným stupněm vědomostí a znalostí o něm.“ (Slepička, 1990, s. 23) Jedná se o pasivní divácké sledování sportovních utkání, které je jedním z nejmasovějších prostředků zábavy, kdy vyplňuje volný čas převážné části naší populace bez ohledu na hranice států, ekonomiky a také kulturního a náboženského myšlení. „Sport má tudíž výrazný společenský charakter, je součástí společenského dění a z pohledu individua součástí jeho životního stylu.“ (Slepička, 2010, s. 11)

Práce je zaměřena především na návštěvníky fotbalových utkání, ale nejde se nezmínit o skutečnosti, že jsou divácky navštěvované jiné sportovní akce, které mají své vlastní fanoušky. Každé sportovní klání klade na diváka zcela odlišné nároky a znalosti při sledování určitých sportovních výkonů. Jen opravdu zasvěcený divák a fanoušek, může zcela jasně posoudit například výkon parašutisty, nebo krasobruslaře a to nemluvě o sportech kde je kladen důraz na estetický projev. Na rozdíl u sportů jako je fotbal a hokej je zcela jasné kdy určitý tým dosahuje vítězného výsledku. U sportů jako je fotbal, kde dochází k určitému fyzickému kontaktu, můžeme sledovat určitou míru agresivity, která nenechává většinu diváků chladnými. Značný vliv na diváky mají tyto dramatické situace, a jelikož o ně ve fotbale není nouze a výsledek je často nejasný až do ukončení utkání, zanechává to velké emoce i po závěrečném ukončení. Určitá skupina diváků se také hlásí k určitému klubu, kde jsou snadno rozpoznatelní nejen logem, znaky klubu, ale převážně dresy a šály v klubových barvách. Patří k tomu pocit určité sounáležitosti a příslušnosti k určitému klubu. Na fotbalových utkáních jsou fanoušci dvou klubů a z dramatických situací, kdy každá strana má na danou situaci jiný pohled, může dojít k určitému napětí a agresi mezi těmito skupinami. Jestliže míra této agrese přeroste převážně ve fyzický kontakt mezi fanoušky, můžeme hovořit o diváckém násilí.

Slepička uvádí, že mezi nejčastěji zmiňované důvody návštěvy utkání patří (podle četnosti odpovědi u dotazovaných diváků): podpora družstva fanděním, možnost odreagování, zpestření denního koloběhu, hráčské individuality, dramatickosti a vzrušení ze hry a nebýt sám, ale v partě. (Slepička, 1990, s. 45)

2.1 Dělení návštěvníků fotbalového utkání

Je zcela jasné, že fotbalová utkání navštěvuje velká skupina diváků, kteří netvoří ucelený celek. Dochází mezi nimi k rozlišnému vnímání hry, a to jak z pohledu sportu, nebo odbornosti k dané hře. Dochází také k emocionálním se ztotožněním s určitým klubem a klubovou příslušností. Je několik dělení sportovních fanoušků, které v tomto kontextu vznikly. Jedno z nejrozšířenějších dělení sportovních diváků popsal ve své publikaci Sekot (2008). Jeho dělení je rozděleno do čtyř skupin:

- sportovní diváci,
- sportovní fanoušci,
- ultras,
- sportovní (spíše fotbaloví) chuligáni.

1. Sportovní diváci – plní úlohu pasivního pozorování fotbalového utkání. Je velký rozdíl mezi fotbalovými fanoušky a fotbalovými chuligány a to nemluvě o takzvaných ultras. Sportovní divák v první řadě dává přednost sledování daného zápasu prostřednictvím televizního, nebo rozhlasového přijímače. Většinou není spjatý s daným klubem, jde mu jen o sportovní zážitek, proto se vyznačuje svojí neutralitou a soudností k průběhu utkání. Fotbal může být jeho nejoblíbenějším sportem, ale má také přehled o jiných sportech a jde mu především o sportovní zážitek. Pokud tento fanoušek navštíví fotbalový stadion, jeho zájmem je především předvedená hra a očekává silný emoční zážitek, který může být přirovnán ke sledování divadelního představení. Jeho zaměření je jenom na předvedenou hru, kdy okolní dění v hledišti ho nezajímá a pokud komentuje dění na stadionu, tak jen samotnou hru a to zpravidla věcně. Je zbaven veškerých emočních výlevů při průběhu samotného utkání.

2. Sportovní fanoušci – rozdíl od diváka a sportovního fanouška je na první pohled zřetelný. Sportovní fanoušek nejenže má oblíbený svůj vlastní klub, ale může mít i oblíbeného svého hráče, nebo trenéra. Fanoušek dává na první pohled znát, ke kterému klubu se hlásí, kterému hráči fandí, a to zejména nošením klubových barev, znaků, šál, ale převážně dresů. Sportovní fanoušek se aktivně podílí na utváření atmosféry před i během zápasu a to nejen za sborového povzbuzování, ale i skandováním předem

domluvených hesel, například za podpory bubnů. Je zpravidla emociálně neobjektivní, kdy protěžuje své klubové barvy. To se projevuje především po odpískání, nebo neodpískání sporné situace. Při tomto může použít také různých gest, pískotu či hlasitého nesouhlasu. Pokud dojde k výhře klubu, ke kterému se sportovní fanoušek hlásí, tak mluví jako o své výhře a výhře celé divácké obce. Sportovní fanoušek má nutkání sdílet své pocity s ostatními fanoušky. „Skupinu charakterizuje dělení sportovní scény na „MY“ a „ONI“ (fanoušci jiných klubů)“ (Sekot, 2008, s. 160)

3. Ultras – vysoce homogenní „skalní“ fanoušci usilující o co nejspektakulárnější průběh utkání a vyhýbající se přitom přímým konfliktům, násilí a vandalismu. „Jsou nositeli „choreografie“ utkání, k fandění používají pyrotechniku, transparenty, zpěv. Charakteristická je vysoká úroveň diváckých prožitků a zájmem o klubový život.“ (Sekot, 2008, s. 160)

4. Hooligans – tato skupina se liší od diváků a sportovních fanoušků tím, že je militantně orientovaná. Věkoví průměr je zpravidla kolem 30 let. Průběh a celého fotbalového klání tuto část obecnstva vůbec nezajímá, jejich hlavním cílem je vyvolat bitku, rvačku, nebo jinou především násilnou formou porazit protějšky hlásící se k týmu soupeře. Chuligánské skupiny mají vlastní názvy například „JOHNY KENTUS GANG.“ Důvodem je odlišení se od neorganizovaných skupin a vlastní zviditelnění. Jsou velice dobře organizováni, skupina může mít i určitou hierarchii. Od řadových členů, až po vůdce určité skupiny. Rozdíl mezi sportovním fanouškem a hooligans může být už na první pohled znatelný. Zatímco fanoušek dokazuje příslušnost ke svému klubu nošením jeho znaků dresů a vlajek, hooligans se často ani neidentifikují s určitým fotbalovým klubem. Svoji příslušnost k fotbalovým chuligánům prezentují především streetwearovým oblečením oblíbených značek (UMBRO, Dr. Martens, Lonsdale atd.), šálami a vlajkami s motivy, které jsou typické pro určitou chuligánskou skupinu (nikoliv však typické pro daný klub), fanziny (fan-magazine), webovými stránkami. (Mareš, Smolík a Suchánek, 2004, s. 13). Důvod, proč se neidentifikovat s určitým klubem je pro tuto skupinu zcela jasný, a to spáchání určitého protiprávního jednání a co nejrychleji splynout s davem. Vznik slova je odvozen z anglického prostředí, kdy jménem Houlihan, které patřilo irské imigrantské rodině žijící v Londýně v 19. Století, byli nazýváni mladiství delikventi a výtržníci

působící v gangu. Tato rodina byla známa díky svému způsobu života, který byl daleko za hranicí pravidel slušného chování. Pro pojmenování kriminálních živlů působících na fotbalových stadionech se tudíž, hooligans přímo nabízel.

„Zejména na půdě fotbalových utkání jsme svědky rasistických projevů, antisemitských a nacionálně šovinistických projevů. Jistou „nadstavbou“ fotbalového chuligánství je v některých případech jeho propojení s organizovaným zločinem.“ (Sekot Aleš 2008, s. 160)

2.2 Vznik a průběh fotbalového chuligánství ve světě

Je zcela nepopíratelným faktem, že fotbalové chuligánství je nejen celoevropským, ale celosvětovým problémem. Stále narůstá velká četnost nemalých incidentů a síla jejich vážnosti, kdy nedochází jen ke škodám na majetku, ale i na zdraví a v nemalé míře pak jsou i oběti na životech. Věnování se historii a vzniku tohoto novodobého negativního fenoménu v samostatné podkapitole je zcela opodstatněné.

Silně se množící případy násilí na fotbalových stadiónech se v průběhu šedesátých let dvacátého století začínají velmi zabývat převážně anglická media a tamní veřejnost. Za hlavní kolébku chuligánství můžeme považovat Anglii, kde jsou poprvé sledovány násilnosti spojené s fotbalovými zápasy. Byla zde silná klubová vazba fanoušků, kde chuligánství bylo dopředu připravené a částečně organizované. „Tyto excesy se namísto hry a jejích výsledků dostávají do popředí mediálního, společenského i politického zájmu. Postupně se v souvislosti s fotbalem zintenzivnily i projevy xenofobie, rasismu antisemitismu a nacionálního šovinismu. Dění kolem fotbalu se dílčím způsobem prolnulo i s politickým extremismem.“ (Smolík, Mareš, Suchánek 2004, s. 9)

„Vznik těchto skupin bylo ovlivněné také poválečným obdobím, kdy spousta mladých lidí byla bez práce a zastávala velmi odlišné životní názory a postoje a začaly se vytvářet takzvané subkultury. Toto označení se používá jednak jako označení typologické kategorie kulturního celku, jednak jako oproti kultuře dominující a negující některé její hodnoty.“ (Smolík 2008, s. 34)

„Teddy boys – subkultura vycházející z generace „mladých rozhněvaných mužů“. Vyznačovala se maximálním konzumním vyžitím a trávením volného času. Negativními jevy této subkultury byly pouliční projevy násilí a důraz na kult mužnosti.

Mods – spolu s rockers navazují na teddy boys. Nebrali ohled na společenské konvence, ale vizuálně se snažili změnit svůj společenský status. Jejich hlavním programem byl nákup elegantního oblečení, návštěvy klubů, poslech hudby a úprava vlasů. Symbolem mods byly skútry. Z mods se postupně vyčlenily různé skupiny. Z pohledu problematiky diváckého násilí je nutno také zmínit hard mods a hlavně boot boys, kteří měli blízko k fotbalovému prostředí a často se účastnili násilných střetů s policií i s příznivci protivníka.

Rockers – opak mods. Trávili čas v restauracích na fotbalových stadionech a při poslechu rokenrolových nahrávek.“ (Mareš, Smolík, Suchánek, 2004, s. 41-42)

Další skupinou je silně nacionalistická subkultura skinheads. Její vznik se datuje na konec šedesátých let, kdy se formovala nejen z pouličních rvaček a konzumního života, ale převážně z kořenů výše jmenovaných subkultur, ať už to byly hard mods a jim podobné. Vyznačovala se silnou uniformitou a nošením určitého typu oděvu, jako jsou vysoké boty (Dr. Martens), bombery (americká letecká bunda), džíny (především Levis), kostkovaná košile, sportovní trička (hlavně Lonsdale) a šle. Subkultura se vyznačovala silným kultem mužnosti, velkým patriotismem a především násilím proti přistěhovalcům, kteří jim dle jejich mínění v té době brali práci. Pro skinheads nebyly hlavním působištěm jen fotbalové stadiony, ale i ostatní místa, například parkoviště, okolí fotbalových stadionů a všude tam kde mohli narazit na příznivce jiného než jimi uznávaného mužstva.

V průběhu konce šedesátých a začátkem sedmdesátých let se fotbal stal pro tyto skupiny jen záminkou jak vyvolávat násilné střety dvou znesvářených stran. Rostoucí tlak veřejnosti a medií na toto jednání vyvolával větší policejní opatření, která zapříčinila to, že násilí pomalu ustupovalo ze stadionu, ale paradoxně se zase přesouvalo mimo fotbalové stadiony. Koncem sedmdesátých let, kdy členové těchto skupin byli pro policii snadno rozeznatelní, dochází k určité změně v nošení, do té doby uniformovaného oblečení. Pro lepší splynutí s davem a horší identifikaci policií začínají nosit neformální značkové sportovní oblečení. Začínají se také kromě násilností a pouličních rvaček věnovat také politice, kde preferují své pravicově extremistické názory, převážně k imigračním otázkám, která byla v té době velmi ožehavá.

Osmdesátá léta jsou velkým milníkem ve vývoji fotbalového chuligánství nejen v Anglii, ale i v mezinárodním měřítku. Začaly se hojně objevovat hrůzné případy násilí při fotbalových utkáních i na mezinárodní scéně. Jako největším milníkem této doby je rok 1985 kdy došlo k vyvrcholení násilí a obrovské tragédii před zraky celé světové

veřejnosti. Dne 29. května se na Heyselově stadionu v Bruselu konalo finále PMEZ mezi FC Liverpool z Anglie a Juventusem Turín z Itálie. Již dlouho před vypuknutím tohoto zápasu docházelo v ulicích Bruselu mezi oběma stranami k provokacím a násilnostem. Největší tragédie ovšem nastala až na samotném stadionu, kde fanoušci Liverpoolu přelezli plot a snažili se atakovat italské fanoušky Juventusu, kteří před Angličany začali prchat. Zastavila je až bariera, která však nevydržela nápor masy a zřítla se. V následném chaosu zahynulo 39 fanoušků z čehož, bylo 34 příznivců Juventusu. Dalších 400 fanoušků bylo zraněno. O to větší překvapení bylo, že představitelé UEFA nechali utkání odehrát. Nutno říct, že organizátoři utkání svou roli vůbec nezvládli. Poddimenzovaná pořadatelská služba, chaos při prodeji vstupenek a i přesto, že britští fanoušci patřili v té době k nejobávanějším, tak na stadionu byl nedostatečný počet policistů. Po tomto incidentu byly následně všechny anglické kluby vyřazeny z evropských fotbalových soutěží po dobu pěti let a Liverpool dostal zákaz ještě o rok delší. Navíc čtrnáct fanoušků Liverpoolu bylo odsouzeno.

Nedílným znakem této doby, byla stále se zvětšující hrozba rasismu a projevu rasistického jednání na fotbalových stadionech. Ať už to byla rasistická a nacistická symbolika, která se objevovala spolu s fotbalovými chuligány, ale také rasistické nadávky a urážky hráčů černé pleti. Změnil se obraz typického chuligána, který už neměl takovou spojitost s pracující třídou.

Devadesátá léta se vyznačují využíváním převážně moderních technologií, pro domlouvání bitek mezi skupinami znesvářených fotbalových chuligánů. Projevy xenofobie a rasismu spojené s návštěvami fotbalových utkání z řad chuligánů nadále pokračují. Policie začíná také používat jiné postupy a metody proti těmto živlům. Snaží se infiltrovat do řad členů těchto subkultur, kde se jí daří lépe rozkrývat trestnou činnost jednotlivých skupin. Především Britské orgány si začínají uvědomovat, že násilné jednání spojené s návštěvami fotbalových utkání je velice závažné, rozhodují se přijímat nejen opatření vedoucí k potlačení těchto jevů, ale především přijímat takové zákony, které jednotlivcům zakáží vstup na fotbalové stadiony. „V roce 1999 vstoupil v platnost Football (Disorder) Act (zákon o fotbalovém výtržnictví). Na jeho základě mohou být problémové osoby, které mají zákaz návštěv fotbalových utkání, nuceny se v den utkání a v čas zápasu hlásit na policejní stanici. Pokud se jedná o utkání mimo Anglii, je problémový výtržník povinen odevzdat cestovní pas.“ (Smolík, Mareš, Suchánek, 2004, s. 63) Tato povinnost odevzdat cestovní pas následně brání vycestování problémových fanoušků.

2.3 Fotbalové chuligánství v České republice

Vznik současného fotbalového chuligánství v České republice, je rozděleno do dvou etap. První etapa zahrnuje období od vývoje fotbalového chuligánství, až do doby přelomu osmdesátých a devadesátých let dvacátého století. V této době dochází k velkým politickým změnám, které ovlivňují celou společnost. Z pohledu fotbalového násilí v první etapě docházelo na stadionech jen k ojedinělým projevům násilí a vandalismu. „Problémy s návštěvníky začaly narůstat od počátku osmdesátých let dvacátého století. Příčinou byla jistá „emancipace“ části mládeže, která se v normalizačním období stala imunní vůči režimní propagandě, ale současně nebyla ochotna k protirežimnímu či jakémukoliv zásadnějšímu politickému protestu a svoji frustraci a aktuální touhu „po akci“ začala vybíjet přimknutím se k fotbalovým klubům a následnými excesy souvisejícími s fotbalovým děním.“ (Mareš, Smolík, Suchánek, 2004, s. 131) Jediným a zlomovým okamžikem ve vývoji chuligánství v první etapě byl případ, který se odehrál v roce 1985 po fotbalovém zápase mezi tehdejšími kluby Banská Bystrica a Sparta Praha. Cestou po skončení utkání z Banské Bystrice fanoušci klubu Sparta Praha zdemolovaly část vlaku vezoucí je zpět do Prahy a způsobili tak na tu dobu značnou škodu několik set tisíc. Tehdejší politické uskupení nedovolovalo takovou svobodu, proto jako jev chuligánství na fotbalových stadionech a násilí s tím spojené bylo hodně eliminované.

Po roce 1989 a změně politické situace, kdy nastal daleko větší přístup k informacím a to hlavně ze zahraničí, přicházely zprávy o fotbalových chuligánech. Tak nastává největší nárůst a snaha o organizování vlastních skupin z řad fanoušků fotbalu a to zejména mládeže. Organizované skupiny, které postupem času buďto zanikly, nebo se z nich utvořily gangy, přebíraly veškeré praktiky od svých zahraničních protějšků. Nejednalo se jen o vytváření vlastních vlajek, chorálů a symbolů, ale také o projev násilí na stadionech a velmi často také o rasovou nesnášenlivost. „Od druhé poloviny devadesátých let vznikly postupně při několika klubech chuligánské gangy se stabilními názvy i konzistentním členstvem, které se vymezily jako součást chuligánské scény a pravidelně se zúčastňují fotbalových zápasů i bitek.“ (Smolík, Mareš, Suchánek, 2004, s. 134) V té době tedy vzniká řada gangů, kdy některé postupem času zanikly, nebo se sloučily v jeden. Můžeme se setkat s názvy, jako jsou a byly Brigáda Drábek z Lasičky, Johny Kentus Gang, Ultras Brno, Chachar boys atd. S nástupem moderních technologií

jako je internet byly i vytvořeny webové stránky pro vzájemnou komunikaci, nejnámější jsou www.hooligans.cz, které se pro ně staly výborným prostředkem k prezentování svých akcí (fotografie, popis výjezdů, videa, novinové články), ale také ke sladění svých aktivit. Postupem času se také utvořila družba mezi jednotlivými gangy, která začala přerůstat až za hranice českého státu. Převážně gangy z oblasti Ostravy mají tzv. družbu s chuligány ze zahraničí a to především z Polska.

S počtem narůstajícího násilí na fotbalových stadionech na přelomu dvacátého století dochází také k reorganizaci Policie České republiky jako reakce na násilí většího množství lidí. Dříve zrušené Pohotovostní pluky tehdejší Veřejné Bezpečnosti, které byly před listopadovým režimem používány převážně proti demonstrantům komunistického režimu, se opět začínají utvářet jako Stálá pořádková jednotka určená převážně na udržení veřejného pořádku a zabránění protiprávního jednání páchané větším počtem obyvatel. Neustálé střety na fotbalových stadionech daly vzniknout Koordinační komisy, jejíž aktivity jsou zaměřeny na zlepšení spolupráce policie a sportovních klubů. V roce 2003 vznikl projekt Stadiony 2003, který měl donutit vedení ligových stadionů k jejich modernizaci. Velkým problémem spojeným s fotbalovým chuligánstvím, který v posledních letech zaměstnává bezpečnostní složky a média v ČR, jsou projevy politického extremismu, ale především rasismus, xenofobie a neonacismus. Důvodem je, že již na začátku devadesátých let se s fotbalovými chuligány promísili ultrapravicoví skinheads. Skinheadská subkultura byla v letech devadesátých nedílnou součástí fotbalové chuligánské scény, což ve svém důsledku nakonec znamenalo postupnou politizaci chuligánství.

3 ALTERNATIVNÍ TRESTY JEJICH HISTORIE A VYMEZENÍ

Základem systému trestů dlouhou řadu let představoval trest odnětí svobody, vyjma trestu smrti, který je v novodobé historii ve většině vyspělých států zrušen. Ostatní tresty, které se v praxi využívaly, byly na trest odnětí svobody buďto napojeny, nebo byly od trestu odnětí svobody odvozeny. Trest odnětí svobody ve většině případů plnil relativně dobře svůj účel. Jeho účel byl na určitou dobu, v některých případech i natrvalo izolovat od společnosti pachatele trestných činů, a tím byla společnost ochráněna. Trest tak nezajišťoval náhradu spáchané škody, ale i přesto převážně u trestných činů s majetkovou povahou, oběti trestného činu mohly cítit určitou satisfakci.

Uvěznění pachatele trestných činů do vězení a udělení trestu odnětí svobody, je pevně zakotveno v právním řádu, ale také má historický kontext a je pevně uložen ve vědomí veřejnosti. Vznik alternativních opatření k nepodmíněnému trestu odnětí svobody již řadu let patří k velmi diskutovanému tématu nejen na území České republiky, ale také na mezinárodní platformě. „Důvodem jsou neuspokojivé výsledky ve způsobu sankcionování trestných činů prostřednictvím uvěznění, neboť zkušenosti jednoznačně ukazují některé vážné nevýhody spojené s nepodmíněným trestem odnětí svobody.“ (Ščerba, 2011, s. 15) Samotná myšlenka zavádění alternativních trestů v systémech trestního práva se začala prosazovat ve vyspělých zemích až v polovině 20. století. Změnu českého trestního práva přinesl především až rok 1989, kdy došlo ke společenským, ale převážně k politickým změnám na území tehdejší Československé socialistické republiky. Tyto změny s sebou přinášely nemalé problémy související s nárůstem kriminality. Bylo třeba pružně reagovat na nastalou situaci a odlehčit už tak do té doby přeplněnému vězeňství. „Zavádění nových alternativních opatření k nepodmíněnému trestu odnětí svobody lze vztahovat k 1. 1. 1994, neboť k tomuto datu byl do českého trestního práva zaveden první typ odklonu v trestním řízení, institut podmíněného zastavení trestního stíhání.“ (Ščerba, 2011, s. 16) Během dalších let dochází k intenzivnímu vývoji české právní úpravy, kde je zakotvena řada nových alternativních opatření v rámci trestního práva. Nejdůležitější a zásadní změna, nastává, ale v lednu 2010, kdy vstoupil v platnost trestní zákoník č.40/2009 Sb., s nímž filozofie justice získala konkrétní podobu, tento nový zákoník se snaží zakotvit především prvky preventivního charakteru, kde je kladen důraz na integraci pachatelů v jejich přirozeném sociálním prostředí, a tím je vyloučen kriminogenní vliv vězeňské populace. Tyto změny v novém trestním zákoníku nelze považovat za nijak revoluční v oblasti

alternativních trestů, jelikož tato nová právní úprava vychází a plynule navazuje na již dříve přijaté změny v právní úpravě alternativních trestů.

Přijetím nových druhů alternativních trestů, jako je trest domácího vězení, ale i změny v právní úpravě trestu obecně prospěšných prací a především nový alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce zasluhuje nemalou pozornost, která byla v novém trestním zákoně přijata.

Především politické a ekonomické změny v průběhu let zanechaly ve struktuře českého státu nesmazatelné stopy v sociálním cítění společnosti. Byly především ovlivněny mezilidské vztahy, chování občanů a změna postojů k životním hodnotám. Tak, jak se měnily hodnoty a postoje tak během těchto let prošel i Trestní zákon mnoha novelizacemi. Reagoval tak na společenskou realitu a na dané potřeby společnosti.

3.1 Domácí vězení

Domácí vězení je jedním z několika druhů trestů, kdy dochází k omezení pohybu a svobody pachatele trestných činů, který byl za tento čin odsouzen. Jde, ale především o jednu z alternativ trestu oproti trestu odnětí svobody. Odsouzený nenastoupí do vězení, kde je omezen na osobní svobodě, ale svůj trest vykonává v určitém obydlí, které je uvedeno v rozsudku odsouzeného, jedná se převážně o výkon trestu v místě bydliště. Tento trest byl zaveden spolu s novelizací trestního zákona v lednu 2010. Je obsažen v převážně v § 60 a § 61 trestního zákona.

Trest domácího vězení je možné uložit jen tehdy, pokud jsou splněny dvě podmínky. Jedna z podmínek je, že uložení takového trestu postačí k osobě pachatele vzhledem k povaze a závažnosti přečinu, který byl spáchán. Druhou nedílnou podmínkou je, že pachatel písemně slíbí, že v době stanovené soudem se bude zdržovat výhradně v obydlí, které soud schválil a při výkonu kontroly poskytne veškerou potřebnou součinnost. Trest domácího vězení jde uložit až na dvě léta a je možno jej uložit i jako samostatný trest, a to jestliže uložení jiného trestu již není potřeba. „Soud může uložit trest domácího vězení až na dvě léta, odsuzuje-li pachatele přečinu, jestliže

- a) vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele, lze mít důvodné za to, že postačí uložení tohoto trestu, a to popřípadě i vedle jiného

trestu

a

- b) pachatel dá písemný slib, že se ve stanovené době bude zdržovat v obydlí na určené adrese.“ (Česko, 2009a)

Odsouzený se při výkonu trestu musí zdržovat v soudem stanoveném čase v určeném obydlí. Místo výkonu trestu určuje soud s přihlédnutím k místu jeho bydliště, k jeho pracovní době, nebo k době nutné pro cestu do zaměstnání, dále také případné péči o nezletilé děti a vyřizování jiných rodinných záležitostí. Soud může také udělit výjimky k omezení svobody z výkonu trestu, a to pokud se jedná například o nutné lékařské ošetření. Soud také může povolit návštěvu náboženských shromáždění a bohoslužeb. Dále však soud může uložit odsouzenému i přiměřená omezení nebo přiměřené povinnosti, které slouží k tomu, aby odsouzený vedl řádný život.

„Nestanoví-li soud v rozsudku jinak, trest domácího vězení spočívá v povinnosti odsouzeného zdržovat se v určeném obydlí ve dnech pracovního klidu a pracovního volna po celý den a v ostatních dnech v době od 20.00 hodin do 05.00 hodin, nebrání-li mu v tom důležité důvody, zejména výkon zaměstnání nebo povolání nebo poskytnutí zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení v důsledku jeho onemocnění; zdravotnické zařízení je povinno na vyžádání orgánu činného v trestním řízení mu tuto skutečnost sdělit. Soud může odsouzenému povolit navštěvování pravidelných bohoslužeb nebo náboženských shromáždění i ve dnech pracovního klidu a pracovního volna.“ (Česko, 2009a)

Kontrolou výkonu alternativního trestu domácího vězení se zabývá a také ji provádí Mediační a probační služba, která úzce spolupracuje s provozovatelem elektronického kontrolního systému. Tento systém umožňuje neustálou a přesnou kontrolu odsouzeného, především detekci místa jeho pohybu. Odsouzený má na své tělo umístěn tak zvaný elektronický náramek, který tento pohyb zaznamenává a informace předává do kontrolního systému. Nejen tímto způsobem jsou prováděny kontroly odsouzeného, ale i namátkovými návštěvami ze strany úředníků Mediační a probační služby. Jestliže odsouzený nedodržuje podmínky stanoveny soudem a kontrolní úřad takové pochybení zaznamená, bude soud následně rozhodovat o přeměně trestu z domácího vězení na trest odnětí svobody. Jestliže k takovému porušení trestu dojde, platí pravidlo, že za každý jeden den nevykonaného trestu domácího vězení se počítá za jeden den odnětí svobody.

3.2 Obecně prospěšné práce

Trest obecně prospěšných prací je, na rozdíl od trestu domácího vězení, využíván již dříve, nežli byla schválena novela trestního zákoníku 40/2009 Sb., kde byl trest domácího vězení zakotven. Tento trest je taxativně uveden v § 62 trestního zákona. Soud může tento trest uložit za podmínek, kdy pachatel trestného činu je souzen za přečin a jestliže trest obecně prospěšných prací může být uložen samostatně vzhledem k povaze závažnosti spáchání přečinu, kdy uložení jiného trestu není třeba. Jedná se o trest, kdy odsouzený musí vykonat určitý druh veřejně prospěšných prací a to ve svém volnu a zcela bez nároků na výdělek. V trestu obecně prospěšných prací je nutno vidět především povinnost odsouzeného, provést v zadání rozsahu takové práce, které se řadí k pracím obecně prospěšným pro společnost. Jedná se především o práce „k obecně prospěšným účelům spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných činnostech ve prospěch obcí, nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí, které se zabývají vzděláním a vědou, kulturou, školstvím, ochranou zdraví, požární ochranou, ochranou životního prostředí, podporou a ochranou mládeže, ochranou zvířat, humanitární, sociální, charitativní, náboženskou, tělovýchovnou a sportovní činností.“ (Česko, 2009a) Tyto práce však nesmí být využity k prospěchu odsouzeného, a to k pracím jako jsou vědecké účely odsouzeného.

Vykonávání a místo trestu odsouzeného je zpravidla v místě obvodu okresního soudu, kde má odsouzený místo trvalého bydliště, pokud tento soud neurčí jinak. Výjimky stanovené soudem vykonávání trestu v jiném obvodu jsou soudem udělovány především v případech, kdy se má za to, že by vzhledem k povolání odsouzeného, nebo například jeho postavení v rámci obce, nebylo vhodné, aby tento trest byl vykonáván v obvodu jeho trvalého bydliště.

„Trest obecně prospěšných prací může soud uložit ve výměře od 50 do 300 hodin.“ (Česko, 2009a) Jestliže odsouzený nenastoupí trest obecně prospěšných prací, nebo jinak poruší pravidla stanovená soudem, a to bez řádné omluvy, bude pak na zvážení soudu, zda nezruší trest udělený odsouzenému a nenahradí ho tak nepodmíněným trestem odnětí svobody nebo domácího vězení. Způsob převodu trestu pak funguje na principu směny jedné neodpracované hodiny na jeden den trestu odnětí svobody či domácího vězení.

Kontrolou tohoto trestu se zabývá Mediační a probační služba, která především dohlíží na výkon trestu odsouzeného, kdy odsouzený dochází pravidelně na místní pobočku

Mediační a probační služby, kde dochází k pravidelným konzultacím s odsouzeným. Dále také Mediační a probační služba získává informace od organizací, kde odsouzený trest udělený soudem vykonává.

„Trestní opatření obecně prospěšných prací je však právě jedním z relativně přísných důsledků spáchaného provinění a jeho uložení by tak mělo být pro mladistvého dostatečnou výstrahou a odrazením od páchání další trestné činnosti.“ (Ščerba, 2011, s. 302)

Nedílnou výhodou tohoto trestu je, že po skončení trestu a naplnění všech zákonných podmínek v rámci trestu, dochází k zahazení trestu odsouzeného. V tomto případě nemá odsouzený záznam v rejstříku trestů a jeho uplatnění v budoucím životě je potencionálně snazší než po vykonání trestu odnětí svobody, kdy trest zůstává v rejstříku trestů.

3.3 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Nový alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce je uveden v trestním zákoně v § 76

- (1) Soud může uložit trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce až na deset let, dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce.
- (2) Jako samostatný trest může být trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.
- (3) Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na stanovených sportovních, kulturních a jiných společenských akcích. (Česko, 2009a)

Více o tomto trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce v samostatné kapitole této práce.

3.4 Propadnutí majetku

Trest propadnutí majetku je jeden z dalších alternativních trestů, který může soud uložit, a který není spojen s odnětím svobody odsouzeného, ale může být uložen zároveň s tímto trestem. Trest propadnutí majetku je obsažen v § 66 trestního zákona.

„Soud může vzhledem k okolnostem spáchaného trestného činu a poměrům pachatele uložit trest propadnutí majetku, odsuzuje-li pachatele k výjimečnému trestu anebo odsuzuje-li jej za zvlášť závažný zločin, jímž pachatel pro sebe nebo pro jiného získal nebo se snažil získat majetkový prospěch.“ (Česko, 2009a)

Pokud soud rozhodne o trestu propadnutí majetku, může rozhodnout jestli se trest bude vztahovat na část majetku, nebo na celý majetek odsouzeného. Tento majetek následně propadá státu.

3.5 Peněžitý trest

Soud ukládá peněžitý trest nejen samostatně, ale převážně je tento trest uložen jako vedlejší trest pro odsouzeného. Uložení tohoto trestu vyplývá z § 67 trestního zákona, kde je stanoveno za jakých podmínek může být tento trest uložen. „Peněžitý trest může soud uložit, jestliže pachatel pro sebe nebo pro jiného úmyslným trestným činem získal nebo se snažil získat majetkový prospěch.“ (Česko, 2009a)

Výměra peněžitého trestu je stanovena ve formě tzv. denních pokut, které vyjadřují závažnost trestného činu prostřednictvím počtu denních sazeb. Denní sazba může být stanovena v rozmezí 100 - 50 000 Kč. Počet denních sazeb je možno udělit v rozmezí 20 a 730. Maximální výměr tedy činí 36.5 mil. Kč.

„Opomenout však nelze ani výchovný efekt peněžitého trestu, založený na tom, že pachateli, který usiloval o obohacení prostřednictvím trestné činnosti, je naopak jeho majetek zmenšen.“ (Ščerba, 2011, s. 247)

V případě, že odsouzený nezaplatí, může mu soudem být uložen náhradní trest odnětí svobody až na 4 roky. Zaplacené peněžní splátky trestu připadají státu.

3.6 Zákaz činnosti

Hlavním úkolem trestu zákazu činnosti, který je uveden v § 73 trestního zákona je, zabránit páčání, především opakované trestné činnosti pachatele, který k této činnosti využije určitou odbornou způsobilost. „Trest zákazu činnosti spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje výkon určitého zaměstnání, povolání nebo funkce nebo takové činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení, nebo jejíž výkon upravuje jiný právní předpis.“ (Česko, 2009a)

Dále může soud udělit trest zákazu činnosti také tomu, který odbornou způsobilost nevladnil. Po vykonání trestu zákazu činnosti se na odsouzeného hledí jakoby nebyl nikdy odsouzen.

3.7 Zákaz pobytu

Jedná se o trest uvedený v § 75 trestního zákona. Udělování trestu zákazu pobytu má za úkol zamezit pachateli páčání trestné činnosti na určitém území, avšak není možné tento trest udělit na místo trvalého bydliště pachatele. „Soud může uložit trest zákazu pobytu na jeden rok až deset let za úmyslný trestný čin, vyžaduje-li to se zřetelem na dosavadní způsob života pachatele a místo spáčání činu ochrana veřejného pořádku, rodiny, zdraví, mravnosti nebo majetku; trest zákazu pobytu se nesmí vztahovat na místo nebo obvod, v němž má pachatel trvalý pobyt.“ (Česko, 2009a) Smysl trestu spočívá v tom, že odsouzený se nesmí pohybovat po dobu výkonu tohoto trestu na určitém místě, které bylo soudem jasně vymezeno. Pokud odsouzený potřebuje někoho navštívit v osobní záležitosti na daném místě, musí předem upozornit policii, která mu může, ale i nemusí udělit povolení o návštěvě tohoto místa.

3.8 Ztráta čestných titulů a vyznamenání

Odebrání neboli Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání, je především morálního významu, kdy odsouzený ztrácí vyznamenání, čestné uznání a čestné tituly uznávané a udělené podle vnitrostátních právních předpisů. Tento trest „Soud může uložit trest ztráty čestných titulů nebo vyznamenání, odsuzuje-li pachatele za úmyslný trestný čin spáchaný

ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nejméně na dvě léta.“ (Česko, 2009a)

Ztráta se vztahuje pouze na české tituly a vyznamenání. Cizozemské ocenění, které nebyly uděleny českými orgány, nelze odebrat, lze ale tímto trestem vyslovit jen zákaz jejich nošení a používání.

3.9 Ztráta vojenské hodnosti

Trest ztráta vojenské hodnosti se především týká pachatele, který slouží v ozbrojených silách. „Soud může uložit trest ztráty vojenské hodnosti, odsuzuje-li pachatele za úmyslný trestný čin spáchaný ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nejméně na dvě léta.“ (Česko, 2009a) Tento trest je ukládán vedle jiného trestu, jelikož to vyžaduje kázeň a pořádek v ozbrojených silách.

3.10 Vyhoštění

Vyhoštění soud ukládá pachateli, který není občanem České republiky a jedná se o vyhoštění z území České republiky. Tento trest může být udělen samostatně, ale i souběžně s jiným trestem. „Soud může uložit pachateli, který není občanem České republiky, trest vyhoštění území České republiky, a to jako trest samostatný nebo i vedle jiného trestu, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, anebo jiný obecný zájem; jako samostatný trest může být trest vyhoštění uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.“ (Česko, 2009a) U tohoto trestu však platí určitá pravidla, kdy soud neudělí tento trest, a to z důvodu jestliže pachatel je občanem Evropské unie, nepodařilo se zjistit státní příslušnost pachatele, byla-li pachateli udělena doplňková ochrana nebo azyl, má-li pachatel na území České republiky trvalý pobyt, nebo hrozí nebezpečí, kdy pachatel bude ve státě, do kterého byl vyhoštěn, bude pronásledován za svoji rasu, etnickou skupinu, národnost, příslušnost k sociální skupině, náboženskému nebo politické smýšlení, nebo bude mučen či vystaven jinému ponižujícímu nelidskému trestu.

4 ALTERNATIVNÍ TREST ZÁKAZU VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ SPOLEČENSKÉ AKCE

4.1 Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Podstatou nového alternativního trestu je soudem vyslovený zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a to na dobu až deseti let. Odsouzený tak po dobu výkonu toho to trestu má veškerý zákaz na soudem určené ať už to jsou sportovní, nebo společenské akce. Tento trest je zakotven v § 76 trestního zákona a byl zde uveden docela nedávno na základě novelizace tohoto zákona, kdy nabyl účinnosti k 1. 1. 2010. „Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na soudem stanovené sportovní, kulturní a jiné společenské akce.“ (Česko, 2009a)

Velmi pozitivním prvkem tohoto alternativního trestu je dopad na potírání nejen diváckého násilí, ale i možnost efektivní kontroly na dodržování tohoto trestu vysloveného soudem, kdy jako kontrolní orgán kterým je Mediační a probační služba, nejen dohlíží, ale i stanovuje povinnosti odsouzenému, považuje-li to v dané situaci za nutné. Probační úředník má možnost odsouzenému uložit povinnost, kdy odsouzený se musí podrobit programu sociálního výcviku a převýchovy, nebo programům psychologického poradenství pokud probační úředník uzná, že tyto programy budou příznivě působit na budoucí chování odsouzeného. Jednou z možností uložení povinnosti odsouzenému je povinné hlášení na služebně Policie ČR, především v době konání sportovní, nebo společenské akce, na kterou byl odsouzenému soudem vysloven zákaz vstupu. Tato povinnost je dobrou zpětnou vazbou nejenom pro Mediační a probační službu, jako pro orgán, který dohlíží na výkon trestu, ale i pro soud, který trest udělil.

V případě, že odsouzený neplní povinnosti mu uložené Mediační a probační službou, nebo porušuje zákaz mu udělený soudem, dopouští se tak trestného činu. Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že „navštíví akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.“ (Česko, 2009a)

Při informovanosti pořadatelské služby, která danou sportovní, nebo kulturní akci pořádá a z důvodu, že na většinu sportovišť se vchází přes turnikety, může také dojít k odhalení odsouzeného, který se pokusí zakázané akce zúčastnit.

4.2 Výkon trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Při rozhodování o uložení trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce soud především vychází z podkladů pracovníků Probační a mediační služby, které byly zpracovány a dodány soudu v přípravném řízení. Po pravomocném rozhodnutí soudu o udělení trestu, zašle soud opis tohoto rozhodnutí Probační a mediační službě v místě, kde odsouzený bydlí. Nad kontrolou výkonu trestu je pověřen pracovní Probační a mediační služby, který v první řadě vyzve odsouzeného, aby se dostavil k projednání podmínek výkonu trestu, který mu byl udělen soudem. Při přípravě na konzultaci pracovník, který koná dohled nad odsouzeným, spolupracuje s policií a to se složkami kriminální policie, které se zabývají problematikou diváckého násilí a také v neposlední řadě problematikou extremismu. Odsouzený při konzultaci s pracovníkem Probační a mediační služby, který koná nad ním dohled, je řádně poučen o svých povinnostech v průběhu uloženého trestu a je také seznámen s probačním plánem o výkonu trestu, který by měl být sestaven nejpozději do šesti měsíců od zahájení osobního kontaktu probačního úředníka s odsouzeným. „Probační plán je základním dokumentem upravující průběh trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Pracovník proto zapojuje odsouzeného do přípravy.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová, 2010, s. 162) Obsahem probačního plánu jsou především po dohodě s odsouzeným termíny jednotlivých povinností. Jedná se o povinnosti, které byly odsouzenému uloženy soudem, ať už jde o náhradu škody poškozeným, omezení zdržovat se v místě zákazu mu uloženým, zdržení se konzumování alkoholu, psychotropních látek, kontrola ve stanovenou dobu na Policii ČR pokud byla udělena a další. Probačním plánem jsou uloženy povinnosti nebo přímá omezení, které je odsouzený povinen plnit. Může být také odsouzenému v probačním plánu uložena povinnost absolvovat určité sociální výcviky a převýchovy nebo program psychologického poradenství. Další část, kterou tento dokument upravuje je také stanovení jednotlivých konzultací probačního úředníka s odsouzeným a způsob případné omluvy,

kdy není možno osobního kontaktu z velmi závažných důvodů. Probační plán je závazný, neplnění tohoto plánu ze strany odsouzené ho je bráno jako neplnění pravomocného rozhodnutí soudu. Pojem a účel dohledu, dále také povinnosti pachatele, ale i oprávnění probačního úředníka jsou uvedeny v § 49, 50 a 51 z.č. 40/2009Sb., kde jsou jasně stanoveny podmínky dohledu nad odsouzeným.

„Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce je určen pachatelům, kteří se dopustili úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce, uložením trestu zákazu vstupu na sportovní a kulturní akce se odsouzenému zakazuje účast na soudem stanovených akcích až na dobu deseti let, přičemž odsouzený je během trestu povinen spolupracovat s pracovníkem stanoveným způsobem a podle probačního plánu, vykonávat určené programy sociálního výcviku a převýchovy, programy psychologického poradenství; považuje-li pracovník za potřebné, dostavovat se podle jeho pokynů v období bezprostředně související s konáním zakázané akce k určenému útvaru Policie ČR.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová, 2010, s. 163)

Alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce ukazuje nové možnosti při práci s odsouzeným a v neposlední řadě také součinnost a spolupráci organizací, při výkonu trestu, jako jsou soud, Probační a mediační služba a Policie České republiky.

5 ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE ALTERNATIVNÍM TRESTEM

Organizace zabývající se alternativním trestem musí vykonávat svou činnost tak, aby vedla k prevenci kriminality, k pomoci obětem trestné činnosti a zmírnění jejich následků, ke vzdělávání v rámci pořádku a bezpečnosti v úseku jejich pravomocí.

Hlavním dozorem při výkonu alternativního testu je Probační a mediační služba, která úzce spolupracuje s Policií ČR. Obě tyto organizace vedou nejen kontrolní, ale i preventivní činnost, kdy působí na povahu pachatele trestných činů, tak aby zabránili páchání další, nebo opětovné trestné činnosti.

5.1 Probační a mediační služba

Probační a mediační služba je nedílnou složkou státu, která vykonává úlohy probace a mediace ve věcech a případech projednávaných v trestním řízení. Je stanovena zákonem č.257/2000Sb. usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. Úkolem Probační a mediační služby je především zajistit podmínky pro státní zástupce a soudce v takové míře, aby při ukládání některé z alternativních sankcí nebo opatření u dospělých i mladistvých byly tyto podmínky řádně a dostatečně zpracovány. „To znamená, že zákon v sobě zahrnuje předpoklad, že alternativní tresty a opatření mají být nejen ukládány a poté řádně kontrolovány, ale je třeba jejich aplikaci také řádně připravit a shromáždit pro soudy a státní zástupce, relevantní informace o pachatelích, o situaci oběti včetně dalších dopadů trestné činnosti.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová, 2010, s. 38)

V praxi je pak velmi důležité, aby tato služba měla celorepublikovou působnost. Působila tak ve všech soudních okresech, kdy není na těchto soudech závislá z hlediska vedení má tak určitou nezávislost vůči těmto organizacím. Veškeré vztahy Probační a mediační služby vůči orgánům činných v trestním řízení jsou pak zcela jasně vymezeny zákonem.

Celková úloha Probační a mediační služby v kontrole při výkonu alternativních trestu je velmi důležitá a jsou to právě úředníci této služby, kteří přicházejí do přímého kontaktu

s pachateli trestných činů, a musí působit na jejich osobnost tak, aby v budoucnu tito pachatelé svou trestnou činnost neopakovali a vedli řádný a spořádaný život.

5.1.1 Probace

Probací se dle „zákona rozumí organizování a vykonávání dohledu nad obviněným, obžalovaným nebo odsouzeným.“ (Česko, 2000) Probace také souvisí s kontrolou veškerých povinností, které byly odsouzenému soudem uloženy a stanoveny, následně také sledováním chování odsouzeného, a to ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, dále má také za úkol individuální pomoc obviněnému, která působí na něj, tak aby vedl řádný život. Zdali státní zástupce, nebo soudce shledá důvod sledovat odsouzeného v určitou dobu, budou mu uloženy určité povinnosti, jako jsou například zákazy vstupu na fotbalová utkání, ale i jiné povinnosti kdy je odsouzenému udělena povinnost podrobit se léčbě ze závislosti na omamných a psychotropních látkách, která není ochranným léčením. Kontrola a dohled nad odsouzeným probíhá formou osobních návštěv a konzultacemi s pracovníkem Probační a mediační služby. „Dohledem se rozumí pravidelný kontakt pachatele s pracovníkem, spolupráce při vytváření a realizaci probačního plánu dohledu ve zkušební době a kontrola dodržování podmínek uložených pachateli soudem nebo vyplývající ze zákona.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová, 2010, s. 39)

Probace je nejhumánnějším prostředkem při kontaktu a zacházení s odsouzenými pachateli, kdy odpadá traumatická zkušenost odsouzených, získaná při pobytu ve vězení a mnohem méně jsou tak narušeny sociální vazby.

5.1.2 Mediace

„Mediací se pro účely tohoto zákona rozumí mimosoudní zprostředkování za účelem řešení sporu mezi obviněným a poškozeným a činnost směřující k urovnání konfliktního stavu vykonávaná v souvislosti s trestním řízením.“ (Česko, 2000) U mediace platí pravidlo, že ji lze provádět jen za předpokladu, že bude s výkonem mediace výslovně souhlasit jak obviněný tak poškozený.

„Mediační činnosti jsou odborné postupy pracovníků PMS realizované v přímé fázi trestního řízení před rozhodnutím státního zástupce či soudce. Jejich smyslem je urovnání konfliktního stavu mezi obětí a pachatelem, odstranění příčin, které vedly ke spáchání trestného činu, a k přípravě podkladů pro rozhodnutí státního zástupce či soudce.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová, 2010, s. 39)

Mediace je vždy vedena odborníkem na danou problematiku takzvaným mediátorem, který nejenže vede a řídí řešení daných problémů a konfliktů, ale musí také zachovávat vyvážený přístup k oběma stranám a napomáhá při nalezení zdárného řešení, nejen v oblasti náhrady škody, ale i vysvětlení, proč k trestnému činu došlo. Poškozenému mediaci pomůže při rychlé a adekvátní náhradě škody, která mu byla způsobena a obviněnému umožňuje vyjádření omluvy poškozenému, vysvětlení svého jednání a odčinění důsledků spáchaného trestného činu.

5.1.3 Činnost Probační a mediační služby

„Probační a mediační služba vytváří předpoklady k tomu, aby věc mohla být ve vhodných případech projednána v některém ze zvláštních druhů trestního řízení, nebo mohl být uložen a vykonán trest nespojený s odnětím svobody, anebo vazba byla nahrazena jiným opatřením. Za tím účelem poskytuje obviněnému odborné vedení a pomoc, sleduje a kontroluje jeho chování a spolupracuje s rodinným a sociálním prostředím, ve kterém žije a pracuje, s cílem, aby v budoucnu vedl řádný život.“ (Česko, 2000) Činnost Probační a mediační služby především spočívá ve vytváření takových podmínek a předpokladů, za kterých by daná věc mohla být projednaná dle zvláštních druhů trestního řízení a nemusel by být uložen trest spojený především s odnětím svobody, anebo v případě vazby, mohla být vazba nahrazená jiným opatřením.

Jednotlivá činnost Probační a mediační služby je rozdělena do dvou částí a to do mediační činnosti a probační činnosti.

5.1.3.1 Mediační činnost

Mediační činnosti jsou odborné postupy pracovníků Probační a mediační služby, kdy je jasně stanovena role pracovníka této služby, který určuje postup, jak bude vést jednání se stranami sporu. V prvé řadě probíhá individuální jednání s každou stranou sporu zvlášť.

„Pozvání na úvodní konzultaci je pro obviněného i poškozeného obvykle spojeno s nejasným očekáváním.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová, 2010, s. 42) Následuje důkladná příprava na společné setkání, kdy obě strany musí být důkladně seznámeny, s tím co mohou od společného setkání očekávat a zdali toto setkání je uskutečnitelné. Společné setkání oběti a pachatele je celkovým vyvrcholením, někdy i mnoha týdenní přípravy a přesto výsledek mediace nemusí přinést očekávání a mohou nastat nepředvídatelné situace. Výsledky mediace jsou zpracovávány mediátorem v závěrečnou zprávu, tato je určena pro státní zástupce a soudce, kde jsou shrnuty závěry ze společného setkání, po případě dohoda ke které obě strany dospěly. Výsledkem setkání mezi pachatelem a obětí je dohoda, která především usiluje o nápravu vztahů a popřípadě o náhradu škody obětem trestných činů.

5.1.3.2 Probační činnost

Probační činnosti jsou především dohled, ověřování probačního úředníka, zda odsouzený řádně vykonává trest, který mu byl soudem uložen.

„Mezi probační činnosti patří především zajištění výkonu a organizace dohledu probačního úředníka u uložených alternativních trestů a opatření, jako je podmíněný trest spojený s dohledem, trest obecně prospěšných prací, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody spojené s dohledem, trest zákazu vstupů na sportovní a jiné společenské akce, propuštění z ochranného léčení rovněž spojené s dohledem.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová, 2010, s. 42)

Dohled probačního úředníka je pravidelný osobní kontakt s pachatelem, kdy je jasně stanovený plán tohoto dohledu, kdy dochází ke kontrole podmínek uložených pachateli soudem. Probační úřední určuje postup a provádí přípravu na první setkání s klientem. Samotný dohled probíhá formou konzultací, kdy je klient také poučen o podmínkách dohledu a pracovník si musí být jistý, že klient tyto informace týkající se samotného dohledu řádně pochopil a řádně jim porozuměl. Odsouzený má povinnosti, kdy musí spolupracovat s probačními pracovníky, plnit probační plán, dostavovat se ke konzultacím ve stanovených lhůtách, dále informovat probačního pracovníka o svém pobytu, dodržovat povinnosti a omezení mu uložené soudem a umožnit pracovníkovi vstup do obydlí, v němž se zdržuje.

Probační činnost je tak samotný dohled nad výkonem alternativního trestu, který byl pachateli udělen soudem.

5.2 Policie České republiky

Především s problematikou návštěv fotbalových utkání a problematikou diváckého násilí je zásah policie často nevyhnutelný. Veškeré tyto zásahy a činnosti policie musí mít zákonné důvody, které vyplývají jak z Trestního zákona č. 40/2009Sb., tak i ze zákona č. 273/2008Sb. o Policii České republiky.

5.2.1 Postavení a činnost

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který je definován v zákoně 273/2008Sb. V tomto zákoně jsou jasně definovány úkoly a povinnosti Policie ČR. Policie slouží veřejnosti. „Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.“ (Česko, 2008)

V dnešní době Policie ČR působí na ochraně veřejného pořádku při fotbalových zápasech především preventivně a to tak, že její činnost nenahrazuje pořadatelskou službu, ale zasahuje až v případech, kdy pořadatelská služba nezvládá plnit svoji roli, a hrozí reálné nebezpečí, že bude narušen veřejný pořádek, bezpečnost osob nebo majetku. V těchto případech provede policie potřebná opatření, která vedou k zabránění páčání trestné činnosti. Ze strany policie jsou k těmto úkonům především nasazovány policejní složky jako je Antikonfliktní tým a Pořádková jednotka.

5.2.1.1 Antikonfliktní tým

Je složkou policie, která působí preventivní formou za účelem předcházení páčání protiprávního jednání, především při akcích spojených s návštěvou většího počtu osob a s tím spojených rizik narušení veřejného pořádku. Antikonfliktní tým je postaven na úrovni ostatních složek policie, kdy policisté zařazení do těchto složek plní jen úkoly jim uložené. Základním úkolem Antikonfliktního týmu je transparentním způsobem,

především prostřednictvím komunikace, předcházet protiprávnímu jednání osob při opatření kam byl Antikonfliktní tým nasazen.

5.2.1.2 Pořádková jednotka

Pořádková jednotka je organizačním článkem policie zřízeným na základě Rozkazu policejního prezidenta č.11/2009, kterým se stanoví vzorová systemizace služebních a pracovních míst krajského ředitelství policie a městského ředitelství policie.

„Pořádková jednotka zejména

- a) Chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, byl-li závažným způsobem narušen,
- b) Podílí se na plnění úkolů policie v rámci integrovaného záchranného systému při přípravě a provádění záchranných a likvidačních pracích,
- c) Podílí se na výkonu služby v případech opatření vyžadující nasazení většího počtu sil a prostředků policie,
- d) Spolu působí při zákrocích zásahové jednotky krajského ředitelství policie, Útvaru rychlého nasazení dalších služeb policie,
- e) Zajišťuje ozbrojené doprovody,
- f) Posiluje výkon hlídkové služby nebo jiné služby na stanoveném území.“ (Česko, 2009b)

Antikonfliktní týmy jsou většinou nasazeny před zákrokem Pořádkové jednotky, kdy se může stát, že během práce Antikonfliktního týmu dojde k zákroku této jednotky. Zákrok pořádkové jednotky je až tou krajní variantou, kdy samotnému zákroku předchází výzvy o zanechání protiprávního jednání. Pokud hrozí nebezpečí z prodlení, může být od těchto výzev upuštěno a pořádková jednotka provede zákrok k obnově veřejného pořádku, nebo k přerušování páchání protiprávního jednání.

5.3 Spolupráce Probační a mediační služby s Policií ČR.

Spolupráce Probační a mediační služby s Policií ČR je dána především zákonem 257/2000Sb., kde jasně definuje, že „Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky poskytuje Probační a mediační službě pro výkon působnosti podle tohoto zákona a dalších právních předpisů

- a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,
- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců,
- d) údaje z registru rodných čísel o fyzických osobách, kterým bylo přiděleno rodné číslo, avšak nejsou vedeny v informačních systémech uvedených v písmenech b) a c).“ (Česko, 2000)

5.3.1.1 Postupu příslušníků Policie České republiky při spolupráci s pracovníky Probační a mediační služby

K zajištění jednotného postupu příslušníků Policie České republiky při spolupráci s pracovníky Probační a mediační služby v rámci uplatňování alternativních postupů v rámci výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, kdy je účelem tohoto trestu zabránit pachatelům trestných činů v páchání další protiprávní činnosti na uvedených akcích, vydalo ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky metodickou příručku č. 3/2010, kde doporučuje postup při spolupráci Probační a mediační služby s Policií České republiky.

V této metodické příručce je stanovena věcná a místní příslušnost Policie České republiky, kdy policie plní úkoly dle zákona a při plnění těch to úkolů spolupracuje s orgány veřejné správy. V souvislosti s plněním těchto úkolů je Probační a mediační služba oprávněna předávat policii informace, včetně osobních údajů odsouzené osoby, za účelem plnění povinností při stanovení konkrétních podmínek výkonu trestu a jeho kontroly. Policie je dále oprávněna tyto údaje zpracovávat a nakládat s nimi za dodržení zákonných podmínek. Probační úředník vytvoří probační plán na dobu 6 měsíců a včetně jeho případných aktualizací jej zašle na policii. Ověřování, kontrola a hodnocení závažnosti důvodů, pro které se odsouzená osoba nedostavila nebo se nemůže dostavit k příslušnému obvodnímu oddělení policie, není úkolem Policie České republiky, ale je plně v kompetenci úředníků Probační a mediační služby.

Způsob výkonu a dohledu je veden dle pokynu Probačního úředníka. Dle těchto pokynů uvedených v probačním plánu má odsouzená osoba za povinnost dostavovat se v období bezprostředně souvisejícím s konáním zakázané akce k určenému oddělení policie.

Evidence příchodů a odchodů odsouzené osoby je po ověření totožnosti takové osoby prováděna dozorcí službou nebo jiným pověřeným policistou zanesena do informačního

systemu „Evidence trestního řízení“. Současně příchod a odchod stvrdí razítkem oddělení, a do probačního plánu předloženého odsouzenou osobou. Při dostavení se na oddělení policie v rámci kontroly, policista osobu upozorní, že porušením pravidel probačního plánu dochází zároveň k neplnění pravomocného rozhodnutí soudu a osoba svým jednáním může naplnit znaky trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí.

Nedostaví-li se odsouzená osoba v určené době na oddělení policie nebo odejde z oddělení policie v rozporu s podmínkami uvedenými v probačním plánu, pověřený policista o tomto informuje úředníka Probační a mediační služby vykonávajícího kontrolu výkonu trestu zákazu vstupu.

II. PRATICKÁ ČÁST

6 ÚVOD DO PRAKTICKÉ ČÁSTI

Přestože příslušníci Policie České republiky se setkávají s pachateli trestné činnosti, kterým byl uložen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce. Rozhodl jsem se zkoumat právě jejich názor a postoj na tento alternativní trest, jelikož policisté mají také zpětnou vazbu, k recidivě pachatele odsouzeného za tento alternativní trest. K tomuto tématu jsem se rozhodl proto, že také pracuji u Policie ČR a nesčetněkrát jsem zasahoval v rámci sportovních utkání. Domnívám se, že i má vlastní zkušenost přispěje k lepšímu pochopení problematiky a efektivnějšímu přiblížení dané problematiky veřejnosti.

6.1 Výzkumný problém

U výzkumného problému jde v podstatě o formulaci otázek, na které hledáme odpověď. Ze tří základních typů byl zvolen typ deskriptivní, který popisuje stav určitého jevu.

Výzkumný problém činí:

Vnímají příslušníci Policie České republiky ukládání alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce jako adekvátní řešení protiprávního jednání na fotbalových stadionech?

6.2 Cíl výzkumu

6.2.1 Hlavní cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit názor vybraného vzorku příslušníků Policie ČR na ukládání alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce.

6.2.2 Dílčí cíle

Vymezení dílčích cílů:

- zjistit na základě informací o úrovni vzdělání, počtu odsloužených let a zařazení u vybraného vzorku příslušníků Policie ČR, do jaké míry je ovlivněno stanovisko s ukládáním alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce.
- zjistit zda vybraný vzorek příslušníků Policie ČR všeobecně souhlasí s ukládáním alternativních trestů.

- Zjistit zda alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce měl být přijat dříve, než v novele trestního zákona č. 40/2009 Sb.
- zjistit, jaké postoje policisté zastávají k povinnostem, které odsouzenému byly uděleny v rámci alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce.
- zjistit zda alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce vnímají policisté jako účinný nástroj k potrestání pachatele trestných činů.

6.3 Výzkumné otázky

1. Májí význam na souhlas s uložením alternativního trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce faktory jako jsou úroveň vzdělání, počet let ve službě nebo zařazení příslušníků Policie ČR?
2. Souhlasí příslušníci Policie ČR s ukládáním alternativních trestů?
3. Má podle příslušníků Policie ČR alternativní trest udělován pouze za méně závažné trestné činy tzv. přečiny?
4. Jsou alternativní tresty přijaté novelou trestního zákona č. 40/2009Sb.vnímány pozitivně?
5. Má kontrolu odsouzeného, kterému byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce provádět jen Policie ČR?
6. Má být vedle alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce trestu uložen obligatorně uložen i jiný trest?
7. Je alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce jako účinný nástroje k potrestání pachatele?
8. Zabraňuje uložení alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce další recidivě?

6.4 Hypotézy

Na základě výzkumné otázky byly stanoveny hypotézy, které se pomocí dotazníku buď potvrdí, nebo vyvrátí.

1H₀: Mezi úrovní dosaženého vzdělání a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu je souvislost.

1H_A: Mezi úrovní dosaženého vzdělání a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu není souvislost.

2H₀: Mezi počtem let ve službě a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu je souvislost.

2H_A: Mezi počtem let ve službě a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu není souvislost.

3H₀: Mezi policisty zasahujícími na sportovních stadionech a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu je souvislost.

3H_A: Mezi policisty zasahujícími na sportovních stadionech a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu není souvislost.

6.5 Metody výzkumu

Pro získávání dat a potřebných informací k vypracování kvantitativního výzkumu byla zvolena metoda kvantitativní tedy písemný dotazník. Pomocí kvantitativního výzkumu lze zjišťovat poměrně široký okruh problémů, při kterých jde o možnosti výsledné údaje kvantifikovat.

Pro zjednodušení a lepší vyhodnocení výsledků v dotazníku, je dotazník rozdělen do několika částí. První část obsahuje otázky položené na místo zařazení, počet odsloužených let u Policie ČR, a zdali policista zakročuje na sportovních stadionech. Další část dotazníku pojímá otázky zaměřené na alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce. Následující dvě části dotazníku se věnují všeobecným názorům na kontrolu alternativní trestu a přínos tohoto trestu pro společnost.

U sestavení dotazníku bylo důležitým faktorem celková srozumitelnost a výstižnost. Dotazník byl sestaven jen pro potřebu našeho výzkumu, byly zde zahrnuty nejdůležitější pravidla, zásady a požadavky, které bychom měli dodržovat při návrhu jednotlivých položek dotazníku. (Chrásková, 2007, s. 169) Položky v dotazníku byly sestaveny tak, aby na konci kvantitativního výzkumu poskytly odpověď na stanovené hypotézy. Koncepce

dotazníku spočívá tedy ve 20 položkách. Aby se daly položky podrobit kvantitativní metodě, byly použity polytomické položky s výběrem odpovědí. Ve většině položek by se měl respondent buď zcela ztotožnit (rozhodně ano), nebo z části ztotožnit (spíše ano), nebo spíše odmítnout (spíše ne), nebo zcela odmítnout (rozhodně ne). Ve zbylých otázkách bylo využito předem nadefinovaných odpovědí. Tím se dotazovaní respondenti museli nad každou otázkou hluboce zamyslet.

Druhy položek v dotazníku byly uvedeny ty, které uvádí a specifikuje Chráska (2007, s. 165-167). Především se jednalo o položky uzavřené a to jak dichotomické tak i polytomické. Bylo také využito položek s otevřenou formou.

K praktickému vyplňování dotazníku docházelo na útvarech Krajského ředitelství policie Zlínského kraje zařazených do výzkumu, dotazník byl předáván osobně a s každým respondentem bylo komunikováno.

6.6 Výzkumný soubor

Výzkumným souborem jsou příslušníci Policie ČR, kteří jsou v přímém výkonu služby a jsou zařazení na Obvodním nebo Místním oddělení Policie ČR a v rámci své činnosti mohou řešit případy, které souvisí s porušením protiprávního jednání, ze kterého vyplývá alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce.

Výběrovým souborem jsou příslušníci Policie České republiky spadající pod Krajské ředitelství Zlínského kraje. Dotazováno bylo celkem 95 respondentů z toho, 55 bylo z PEO Zlín, 25 bylo z OOP Kroměříž a 15 bylo z OOP Hulín. Ačkoliv byla vybrána velká část respondentů z pracovního kolektivu, na výsledcích se to neprojeví, poněvadž většina spolupracovníků nepochází ze Zlína a okolí. Jako zdroj informací byl zvolen primární zdroj – přímý kontakt s dotazovanými. Dotazování probíhalo v pracovním prostředí na Obvodním oddělení Hulín, Obvodním oddělení Kroměříž a na Pohotovostním a eskortním oddělení Krajského ředitelství Zlínského kraje. Dotazováno bylo celkem 95 respondentů.

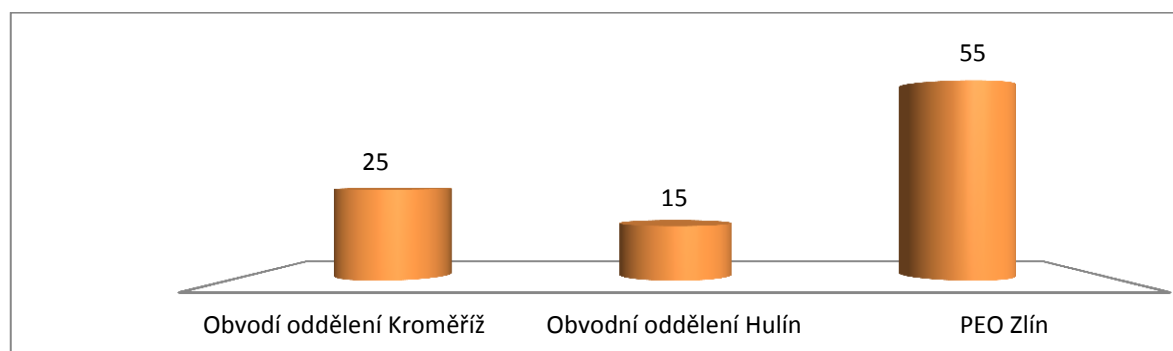
7 INTERPRETACE A VÝSLEDKY VÝZKUMU

Dotazník obsahoval tyto položky:

7.1 Úvodní otázky

Otázka č. 1: Na kterém oddělení PČR sloužíte?

Dotazník byl předkládán v době od 1. března 2013 do 25. března 2013. Dotazník v uvedeném časovém rozmezí vyplnilo 95 příslušníků policie Krajského ředitelství Zlín, kteří se v rámci svého zaměstnání mohou dostat k řešení problémů spojených s alternativními tresty. Následující graf č. 1 zobrazuje počet respondentů jednotlivých oddělení Krajského ředitelství ve Zlíně. Z OOP Kroměříž dotazník vyplnilo 25 respondentů, z OOP Hulín vyplnilo dotazník 15 respondentů a PEO Zlín dotazník vyplnilo 55 respondentů.

Graf č. 1: Zařazení respondentů

Otázka č. 2: Hodnostní označení?

	absolutní četnost	relativní četnost %
Praporčické	91	96
Důstojnické	4	4
CELKEM	95	

Tab. č. 1: Hodnostní označení

U výzkumného vzorku bylo zjištěno, že (96%) respondentů nemá důstojnickou hodnost a pouze (4%) respondentů mají důstojnické hodnostní označení.

Komentář: Hodnostní označení příslušníků Policie české republiky je dána zákonem č. 361/2003Sb., kde je v § 8 tato služební hodnost uvedena. Jedná se o hodnostní označení rotný, strážmistr, nadstrážmistr, podpraporčík, praporčík, nadpraporčík, následují důstojnické hodnosti podporučík, poručík, nadporučík, kapitán, major, podplukovník,

plukovník. Prezident republiky může jmenovat ředitele bezpečnostního sboru, jeho náměstka nebo vedoucího organizační části sboru a na návrh vlády do hodnosti brigádní generál, generál major nebo generál poručík.

Otázka č. 3: Dosažené vzdělání?

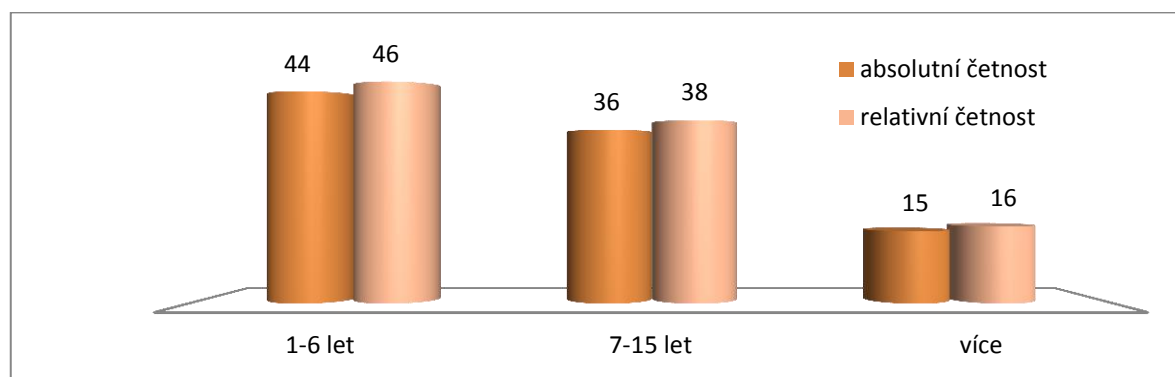
	absolutní četnost	relativní četnost
Středoškolské	69	73
Vyšší odborné	16	17
Vysokoškolské studium	10	10
Celkem	95	

Tab. č. 2: Dosažené vzdělání

Do výzkumu byli zapojeni především policisté se středoškolským vzděláním (73%), dále také policisté s vyšším odborným vzděláním (17%) a v neposlední řadě policisté s vysokoškolským vzděláním (10%).

Komentář: Jednou z mnoha podmínek pro přijetí do služebního poměru je, že lze přijmout osobu s minimálně středním vzděláním s maturitní zkouškou. Toto vyplývá opět ze zákona o služebním poměru č. 361/2003Sb.

Otázka č. 4: Kolik let sloužíte u Policie české republiky?

Graf č. 2: Počet let ve službě

Na grafu č. 2 jde vidět, že největší počet sloužících policistů, kteří se zapojili do výzkumu je mezi 1- 6 rokem služby a to (46%), dále druhou početnou skupinou sloužících policistů jsou policisté sloužící 7 – 15 let služby. Nejmenší část je počet policistů sloužících více jak 15 let.

Komentář: Čísla uvedená plně odpovídají současnému stavu, kdy tabulkový stav policistů je zcela naplněn. Příjem nových uchazečů se provádí jen velmi zřídka.

Otázka č. 5: Zakročujete v rámci svého zařazení u Policie ČR na fotbalových stadionech?

	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	75	79
ne	20	21
CELKEM	95	

Tab. č. 3: Zakročujete v rámci svého zařazení u Policie ČR na fotbalových stadionech?

Tabulka č. 3 ukazuje poměr respondentů, kteří v rámci svého zaměstnání u Policie ČR zakročují na fotbalových stadionech. Počet policistů zakročujících na fotbalových stadionech je (79%) a je přímo úměrný zařazení policistů na PEO Zlín, kteří jsou v rámci svého zařazení na těchto stadionech nasazováni a policistů, kteří mají v rámci svého území působení fotbalová utkání. Z uvedeného vyplývá, že většina příslušníků policie zakročuje na fotbalových stadionech.

Komentář: Pohotovostní a eskortní oddělení ve Zlíně v tomto kraji plní funkci pořádkové jednotky, která se přímo účastní zákroků spojených fotbalovými zápasy.

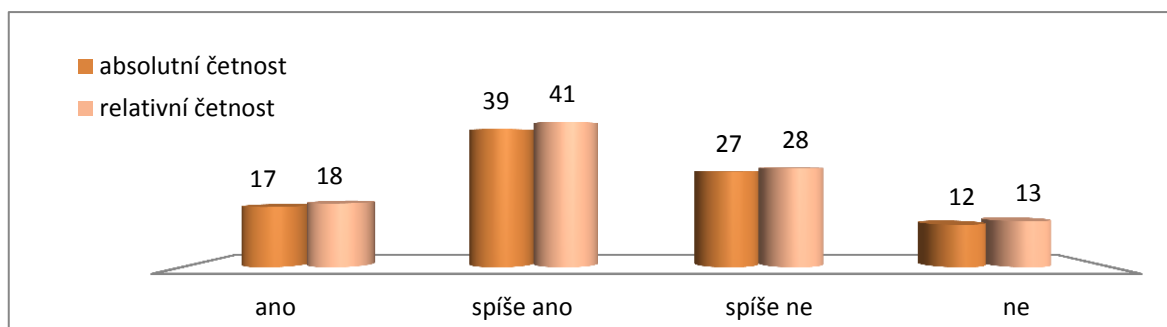
7.2 Otázky zaměřené na alternativní trest

Otázka č. 6: Souhlasíte s ukládáním alternativního trestu?

	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	65	68
ne	30	32
CELKEM	95	

Tab. č. 4: Souhlasíte s ukládáním alternativního trestu?

Souhlasí respondenti s ukládáním alternativního trestu? Na tuto otázku odpovědělo 65 respondentů pozitivně, tedy že souhlasí s ukládáním alternativního trestu, kdy 30 respondentů se k ukládání alternativního trestu staví negativně. Z výzkumu tedy vyplývá, že více jak dvě třetiny oslovených respondentů jsou pro uložení alternativního trestu.

Otázka č. 7: Souhlasíte s ukládáním alternativního trestu, místo trestu odnětí svobody?

Graf č. 3: Vyslovení souhlasu s udělením alternativního trestu, místo trestu odnětí svobody

V tomto případě respondentů uvádí, zda souhlasí s uložením alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce místo trestu odnětí svobody. V grafu č. 3 je vidět, že vzájemný poměr odpovědí je vyrovnaný ($18\% + 41\% = 28\% + 13\%$). Jednoznačný souhlas ano s ukládáním alternativního trestu, místo trestu odnětí svobody uvedlo jen (18%) respondentů.

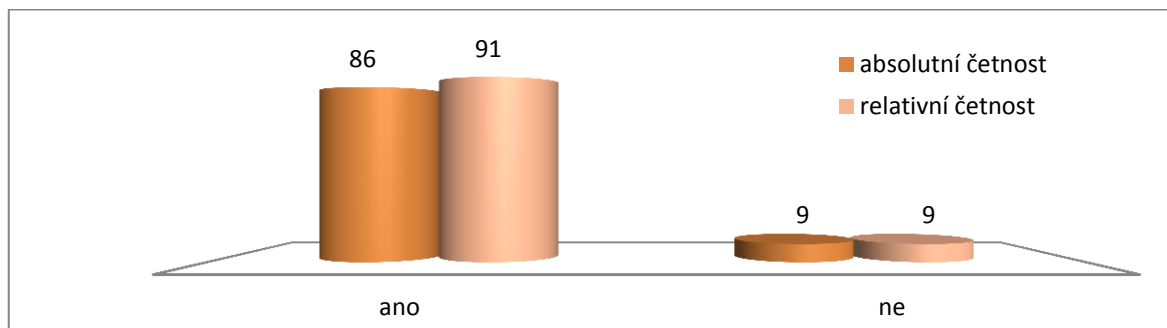
Otázka č. 8: Má být podle Vašeho názoru alternativní trest udělován pouze za méně závažné trestné činy tzv. přečiny?

	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	89	94
ne	6	6
CELKEM	95	

Tab. č. 5: Má být podle Vašeho názoru alternativní trest udělován pouze za méně závažné trestné činy tzv. přečiny?

Názor respondentů na uložení alternativního trestu za méně závažné trestné činy tzv. přečiny, je podle tabulky č. 5 zcela jednoznačný, jedná se tak o u dělení trestu za nedbalostní trestné činy a také úmyslné trestné činy, na které se vztahuje trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. S uložením alternativního trestu za přečiny tedy souhlasí (94%) respondentů, kdy opačný názor zastává 6% respondentů.

Otázka č. 9 : Je podle Vašeho názoru přínosem pro práci Policie ČR přijetí nového alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce v novele trestního zákona č. 40/2009Sb.?

Graf č. 4: Názor na přínos novely zákona č. 40/2009Sb. pro práci Policie ČR

Novela trestního zákona zákon č. 40/2009Sb. je zcela jinak postavena v pojetí trestné činnosti než předešlý trestný zákon č. 140/1961Sb. Zatímco předešlé uzákonění bylo založeno na principu formálně - materiálním, nový zákoník je již postaven na pojetí formálním.

V novele trestního zákona tak pro trestnost čin postačí pouhé naplnění skutkové podstaty trestného činu. Dále pak některé bagatelní skutky jako jsou řízení vozidla bez řidičského oprávnění nebo nedovolená výroba lihu vypadly z působnosti trestního práva a jsou nyní posuzovány pouze jako přestupky.

V drtivé většině (91%) respondenti souhlasí s názorem, že pro práci Policie ČR je novela alternativních trestů trestního zákona č. 40/2009Sb. přínosem.

Otázka č. 10: Měl být podle Vašeho názoru alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, přijat už dříve?

	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	80	84
ne	15	16
CELKEM	95	

Tab. č. 6: Měl být alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, přijat už dříve?

Jelikož novela trestního řádu 40/2009Sb. Přinesla určité změny v rámci alternativních trestů, které se projevily i do práce Policie ČR k přijetí alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, dle názorů respondentů mělo dojít již dříve.

7.3 Otázky zaměřené na alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce

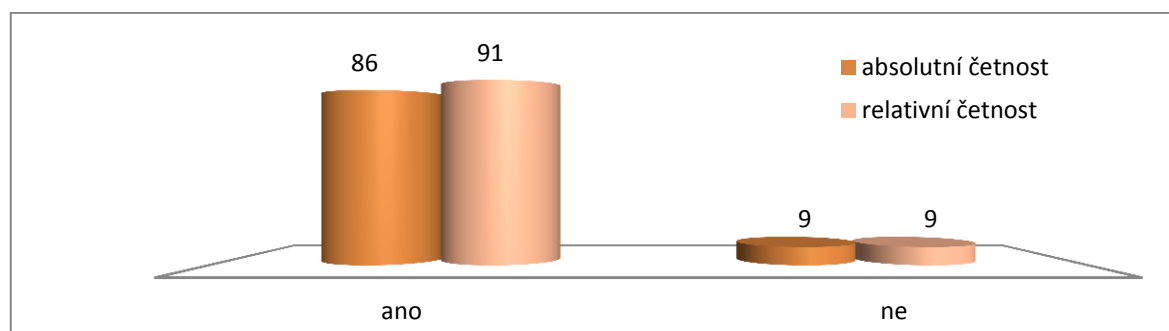
Otázka č. 11: *Je, podle Vašeho názoru, dostačující kontrola odsouzených k alternativnímu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce probačními úředníky?*

	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	54	56
ne	41	44
CELKEM	95	

Tab. č. 7: *Je kontrola úředníky Probační služby konající dohled nad výkonem trestu dostačující?*

Názor na dostatečnou kontrolu úředníků Probační služby není zcela jasný. Kladný názor zastává (56%) respondentů a záporný (44%) respondentů. Názory na činnost probačního úředníka a její účinnost se tedy liší a nelze v tomto případě, z výsledku výzkumu, určit, jestli je jejich činnost chápána pozitivně nebo negativně. Necelá polovina respondentů by kontrolu nad odsouzeným buďto zpřísnila, nebo by viděla řešení v jiném trestu.

Otázka č. 12: *Měla by kontrolu podle Vašeho názoru nad odsouzeným, kterému byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce provádět jen Policii ČR?*

Graf č. 5: *Názor na kontrolu odsouzeného Policií ČR*

Respondenti zastávají názor (91%), že odsouzený při výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, se má hlásit v době konání jemu zakázané akce jen na Policii ČR. Většina respondentů nesouhlasí s tím, aby kontrola byla prováděna někým jiným a byl tak odsouzenému ponechán prostor volnosti. Pouze 9 z 95 respondentů by kontrolu nad odsouzeným svěřili do pravomoci jiné organizaci než je Policie ČR.

Otázka č. 13: Je práce Policie ČR s odsouzeným, kterému byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, dostačující?

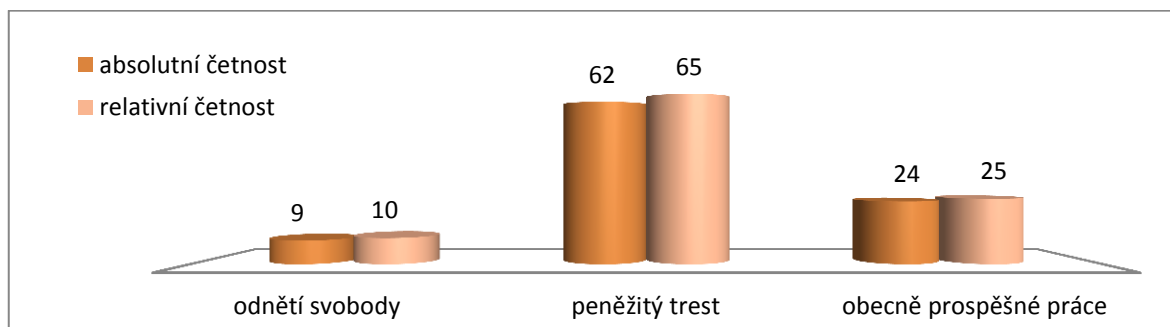
	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	79	83
ne	16	17
CELKEM	95	

Tab. č. 8: Je práce Policie ČR s odsouzeným, kterému byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, dostačující?

Respondenti s pohledu své pracovní náplně zastávají názor (83%), že práce Policie ČR s odsouzeným, kterému byl uložen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce je dostačující.

Komentář: Práce s odsouzeným ze strany Policie ČR spočívá ve styku s odsouzeným během kontroly, která mu byla udělena v rámci výkonu jeho trestu.

Otázka č. 14: Vyberte, jaký trest by, jste udělil/a současně s alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce?

Graf č. 6: Vybrané tresty současně s alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce

K výběru trestu, který by respondenti obligatorně uložili s alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce se největší počet (65%) respondentů přiklání k udělení peněžitého trestu současně s tímto alternativním trestem.

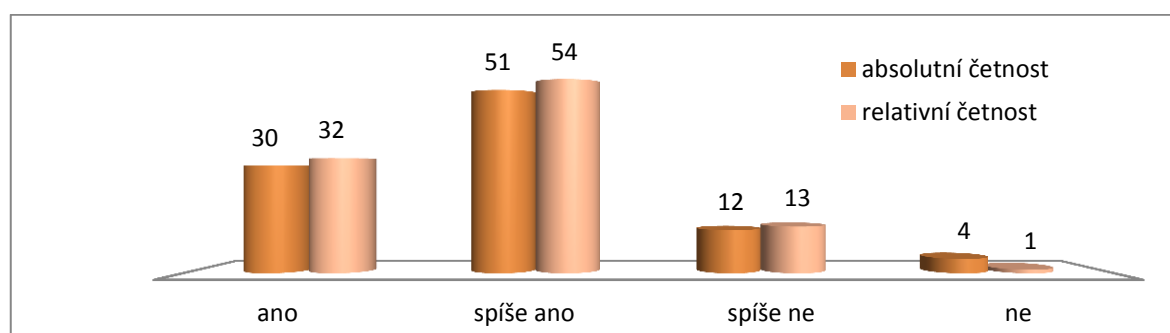
Otázka č. 15: Má být podle Vašeho názoru vedle alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce trestu uložen obligatorně i jiný trest?

	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	39	41
ne	56	59
CELKEM	95	

Tab. č. 9: Má být podle Vašeho názoru vedle alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce trestu uložen obligatorně uložen i jiný trest?

Z výzkumu vyplývá, že (41%) respondentů odpovědělo, že s alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce má být závazně uložen i jiný trest.

Otázka č. 16: Postačí podle Vašeho názoru alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, k dostatečné nápravě pachatele?

Graf č. 7: Názor zda trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, je dostatečné nápravě pachatele

Z údajů uvedených lze vyvodit, že respondenti se přiklání k názoru, kdy postačí alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, k dostatečné nápravě pachatele. K zamítavému postoji u této položky se dle výsledků v grafu č. 7 se přikloňují pouze (13% + 1%) respondentů.

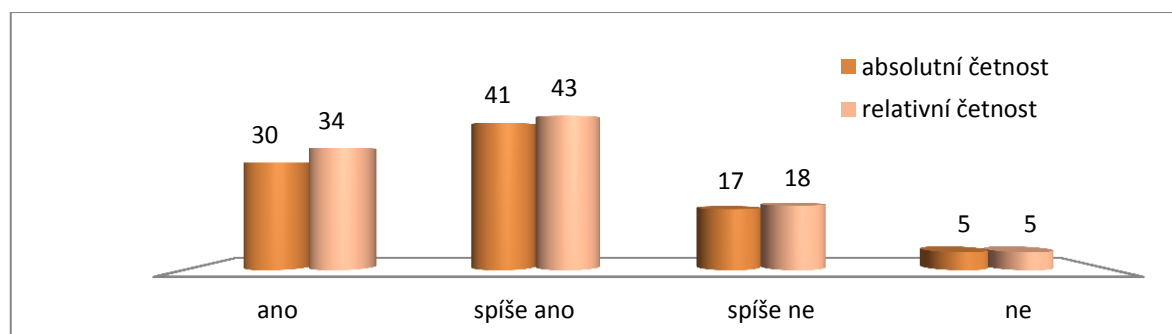
Otázka č. 17: Může podle Vašeho názoru alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce více snížit recidivu trestných činů páchaných na fotbalových stadiónech než trest odnětí svobody?

	absolutní četnost	relativní četnost %
ano	67	70
ne	28	30
CELKEM	95	

Tab. č. 10: Může alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce více snížit opakování trestných činů páchaných na fotbalových stadiónech než trest odnětí svobody?

Většina respondentů uvádí, že alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce může snížit opakování trestných činů páchaných na fotbalových stadiónech než trest odnětí svobody, tedy 67 z 95 respondentů, si myslí, že alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce může snížit opakování trestných činů páchaných na fotbalových stadiónech daleko lépe, než trest odnětí svobody. Z toho vyplývá, že 70 % dotazovaných považuje tento druh trestu i jako vhodnější terciální prevenci, než je výkon trestu odnětí svobody.

Otázka č. 18: Zabrání podle Vašeho názoru alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, k páchání trestné činnosti na fotbalových stadiónech?

Graf č. 8: Alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, k páchání trestné činnosti na fotbalových stadiónech

K zabránění páchání trestné činnosti na fotbalových stadiónech dle názoru respondentů zabrání alternativní trest zákazu výstupů na sportovní, kulturní a jiné akce.

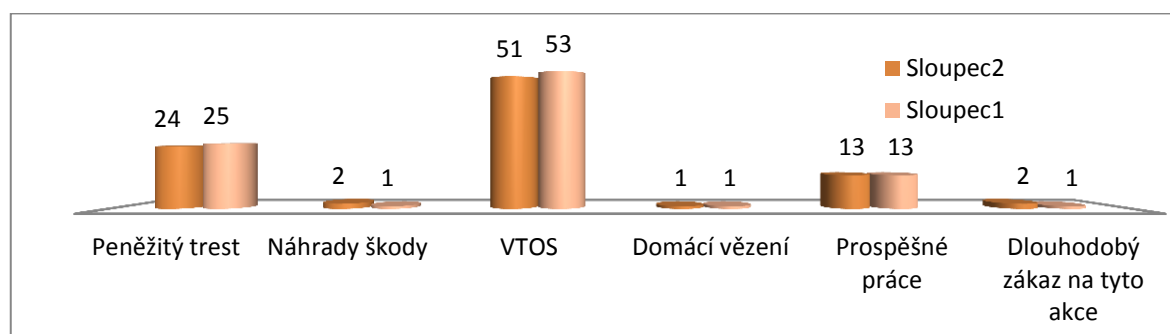
Otázka č. 19: Jak často se ve své praxi setkáváte s osobami, kterým byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce?

	absolutní četnost	relativní četnost %
velmi málo	50	53
nikdy	45	47
CELKEM	95	

Tab. č. 11: Jak často se ve své praxi setkáváte s osobami, kterým byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce?

Otázka odpovídá, jak často se respondenti dostávají do kontaktu s osobami, kterým byly alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce uloženy. Protože tento trest je poměrně nový a policisté se přímo účastní převážně kontroly nad výkonem tohoto trestu, není divu, že se s těmito osobami setkávají jen velmi málo.

Otázka č. 20: Jaký trest by, jste udělil/a za porušení protiprávního jednání, spojené s návštěvou sportovní, kulturní a jiné akce.

Graf č. 9: Druhy trestů navrhovaných respondenty

Tato položka byla položena otevřenou formou, celkem vyjádřilo 93 respondentů. Žádná odpověď nebyla uvedena ve dvou případech. Neadekvátní odpovědi díky řádnému vysvětlení dotazníku se neobjevily, dva respondenti neodpověděli vůbec. Polovina respondentů se přiklání k udělení trestu odnětí svobody.

Komentář: VTOS je zkratka pro výkon trestu odnětí svobody.

7.4 Vyhodnocení výzkumných otázek

Mají význam na souhlas s uložením alternativního trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce faktory jako jsou úroveň vzdělání, počet let ve službě nebo zařazení příslušníků Policie ČR?

Předmětem zkoumání u hypotéz se stala tato otázka. Dle propočtů úrovně vzdělání, počtu let ve službě i toho zda policista zakročuje na fotbalových stadionech, hraje určitou roli na přikládání významu a na vyjádření souhlasu s ukládáním alternativního trestů mají.

Souhlasí příslušníci Policie ČR s ukládáním alternativních trestů? (otázka v dotazníku č. 6)

Otázka je jasně formulována, čísla hovoří o tom, že 65 (68%) respondentů je pro ukládání alternativního trestu. Pouze 30 (32%) respondentů nesouhlasí s ukládáním alternativních trestů. Z výzkumu tedy vyplývá, že více jak dvě třetiny oslovených respondentů jsou pro uložení alternativního trestu. Respondenti se tak zastávají souhlasný názor, s ukládání alternativních trestů.

Má podle příslušníků Policie ČR alternativní trest udělován pouze za méně závažné trestné činy tzv. přečiny? (otázka v dotazníku č. 8)

Čísla hovoří o tom, že k uložení alternativních trestu za spáchané přečiny se přiklání 89 (94%) respondentů a pouze 6 (6%) respondentů je pro ukládání alternativních trestů jen za závažnější trestné činy.

Jsou alternativní tresty přijaté novelou trestního zákona č. 40/2009Sb.vnímány pozitivně? (otázky v dotazníku č. 9,10)

Jako dobrou změnu, kterou přinesla novela trestního zákona, v rámci přijetí nových alternativních trestu se vyjádřilo (96%) respondentů kladně a jen (4%) respondentů záporně. S tím také souvisí, následující otázka jestli tato změna měla být přijata už dříve. Naprostá většina respondentů tak zastává souhlasný názor, že k novelizaci trestního zákona v rámci alternativních trestů, mělo dojít už dříve

Má kontrolu odsouzeného, kterému byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce provádět jen Policie ČR? (otázky v dotazníku č. 11,12)

Z výzkumu vyplývá, že názor na dostatečnou kontrolu úředníků Probační služby není zcela jasný, došlo zde k zjištění, že odsouzený, kterému byl udělen alternativní trest zákazu

vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce, by se měl v rámci kontroly hlásit jen na Policii České republiky. Pro tuto skutečnost se vyjádřilo (91%) respondentů. Pouze 9 z 95 respondentů by kontrolu nad odsouzeným svěřili do pravomoci jiné organizaci než je Policie ČR.

Má být vedle alternativní trest zákaz vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce trestu uložen obligatorně uložen i jiný trest? (otázky v dotazníku č. 14,15)

Se skutečností zda má být obligatorně s uložením alternativního trestu uložen i jiný trest, vyslovilo souhlas 39 respondentů. Pokud by byl tento trest současně udělen, přiklonili se respondenti k peněžitému trestu a to v 62 případech. Nemalé procento také zvolilo trest obecně prospěšných prací jako obligatorní trest k alternativnímu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Je alternativní trest zákaz vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce jako účinný nástroj k potrestání pachatele? (otázka v dotazníku č. 16)

Z uvedených údajů výzkumu lze vyvodit, že respondenti se přiklání k ukládání alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce a tento trest považují za dostačující nástroj na potrestání pachatele.

Zabraňuje uložení alternativní trest zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce další recidivě? (otázky v dotazníku č. 17,18)

Podle respondentů alternativní trest zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské zabraňuje páčání trestné činnosti na stadionech a recidivě těchto trestných činů. Naprostá většina (30+41) respondentů, zastává názor, že tento alternativní trest může snížit opakování trestných činů páchaných v souvislosti s návštěvou sportovních, kulturních a jiných akcí. Souhlasný názor zda tento alternativní trest vede ke snížením recidivy těchto trestných činů místo trestu odnětí svobody vyloвило 67 respondentů. Z toho vyplývá, že (70 %) dotazovaných považuje tento druh trestu i jako vhodnější terciální prevenci, než je výkon trestu odnětí svobody.

7.5 Posouzení hypotéz

Pro vyhodnocení a posouzení stanovených hypotéz použijeme Test nezávislosti Chí-kvadrát pro kontingenční tabulku.

„Tohoto testu významnosti je možno použít např. v případech, kdy rozhodujeme, zda existuje souvislost (závislost) mezi dvěma pedagogickými jevy, které byly zachyceny pomocí nominálního (popř. ordinálního) měření.“ (Chráska, 2007, s. 76)

Hypotéza č. 1

$1H_0$: Mezi úrovní dosaženého vzdělání a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu je souvislost.

$1H_A$: Mezi úrovní dosaženého vzdělání a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu není souvislost.

Pro potvrzení nebo vyvrácení nulové a alternativní hypotézy v Testu nezávislosti Chí-kvadrát pro kontingenční tabulku byly vypočítány hodnoty testového kritéria $x^2 = 12,084$ a s porovnáním kritické hodnoty pro hladinu významnosti 0,05 se stupněm volnosti $f = 2$ kdy je $x^2_{0,05} = 5,991$, byla přijata alternativní hypotéza, kdy můžeme konstatovat, že mezi získanými daty existuje statisticky významný rozdíl.

Hypotéza č. 2

$2H_0$: Mezi počtem let ve službě a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu je souvislost.

$2H_A$: Mezi počtem let ve službě a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu není souvislost.

Pro potvrzení nebo vyvrácení nulové a alternativní hypotézy v Testu nezávislosti Chí-kvadrát pro kontingenční tabulku byly vypočítány hodnoty testového kritéria $x^2 = 0,308$ a s porovnáním kritické hodnoty pro hladinu významnosti 0,05 se stupněm volnosti 2 je $x^2_{0,05} = 5,991$. V tomto případě není tedy možné nulovou hypotézu odmítnout. Lze tady říct, že mezi počtem let ve službě a souhlasem s uložením alternativního trestu je souvislost.

Hypotéza č. 3

$3H_0$: Mezi policisty zasahujícími na sportovních stadionech a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu je souvislost.

$3H_A$: Mezi policisty zasahujícími na sportovních stadionech a vyslovením souhlasu s ukládáním alternativního trestu není souvislost.

Pro potvrzení nebo vyvrácení nulové a alternativní hypotézy v Testu nezávislosti Chí-kvadrát pro kontingenční tabulku byly vypočítány hodnoty testového kritéria $\chi^2 = 43,262$ a s porovnáním kritické hodnoty pro hladinu významnosti 0,05 se stupněm volnosti $f = 1$ kdy je $\chi^2_{0,05} = 3,841$, byla přijata alternativní hypotéza, kdy můžeme konstatovat, že mezi získanými daty existuje statisticky významný rozdíl.

Z výsledku testu chí-kvadrát pro kontingenční tabulku je patrné, že počet let policistů ve službě nemá vliv na ukládání alternativního trestu, ale faktory jako jsou vzdělání a zda policisté zasahují na sportovních stadionech má vliv na ukládání alternativního trestu. Můžeme tedy uvést, že počet let ve službě nemá vliv na názor policistů k ukládání alternativního trestu. Takové zjištění jistě koresponduje s mými vlastními zkušenostmi z policejní praxe.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, který je ukládán především za páchaní protiprávního jednání spojené s návštěvou fotbalových utkání. Bakalářská práce si klade za cíl předložit základní informace na problematiku sportovních akcí, především páchaní trestné činnosti při návštěvě fotbalových utkání. Hlavním cílem je zjistit názor příslušníků Policie ČR na ukládání toho to alternativního trestu a to z důvodu, protože se příslušníci Policie České republiky v rámci své pracovní náplně setkávají s pachateli trestné činnosti, kterým je nebo byl uložen.

Zkoumání této problematiky bylo provedeno především studiem literatury, která se touto problematikou zabývá to především z pohledu sociálního, právního a filozofického. Byly prostudovány jak související právní předpisy, také metodické příručky a závazné pokyny především pro Policii ČR, ale rovněž studijní materiály pro orgány, které mají ve své pracovní náplni alternativními tresty.

Teoretická část bakalářské práce se zabývá obecnou charakteristikou vzniku a také diagnostikou páchaní trestné činnosti spojené s návštěvou fotbalových stadionů, dále pak vymezením alternativních trestů a v neposlední řadě také organizacemi, které jsou v rámci svých kompetencí, spojeny s alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na názory policistů na ukládání alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Pro zjištění těchto názorů byl sestaven písemný dotazník obsahující položky k dané problematice. Vyhodnocením realizovaného výzkumu bylo zjištěno, že více jak dvě třetiny příslušníků policie souhlasí s ukládáním alternativního trestu. Z výsledků tedy vyplývá, že příslušníci považují alternativní trest za plnohodnotnou součást trestních sankcí, která byla sice přijata nedávno, ale má zde své pevné místo.

Tento názor podle mne odráží i postavení jaké alternativní tresty zaujímají v dnešní společnosti. Aby byly alternativní tresty ještě více doceněny, je potřeba především zdokonalení legislativy se zaměřením na kontrolu nad výkonem trestu odsouzených. Je nutné také zdůraznit, že důsledná aplikace alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce spojená s efektivní kontrolou výkonu tohoto trestu, by se tak mohla stát jedním z významných nástrojů boje proti diváckému násilí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [2] MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK Josef a SUCHÁNEK Marek. Fotbaloví chuligáni. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3.
- [3] OLIVOVÁ, Věra. Sport a hry ve starověkém světě. Praha: Artia, 1988. ISBN 59-085-88.
- [4] OLIVOVÁ, Věra. Lidé a hry. Praha: Olympia, 1979. ISBN 505-21-857-27-076-79.
- [5] SEKOT, Aleš. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2562-8.
- [6] SLEPIČKA, Pavel. Sportovní diváctví. Praha: Spartakus, 1990. ISBN 80-249-0546-9.
- [7] SMOLÍK, Josef. Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu. Karlovy Vary: Zdenek Plachý vydavatelství & nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7.
- [8] SMOLÍK, Josef. Subkultury mládeže: uvedení do problematiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-2907-7.
- [9] ŠCERBA, Filip. Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě. Praha: Leges, 2011. ISBN: 978-80-87212-68-4.
- [10] ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka, DOUBRAVOVÁ, Dagmar. Probace a mediace: Možnosti řešení trestných činů, Praha: Portál, 2010, ISBN 978-80-7367-757-2.

ZÁKONY

[11] ČESKO, 2008. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů české republiky*. 2008, částka 91, s. 4086-4156, ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://zakony-online.cz/?s32&q32=>

[12] ČESKO, 2000. Zákon č. 257 ze dne 14. července 2000, o probační a mediační službě. In: *ÚZ. Trestní předpisy*, č. 825. ISBN 978-80-7208-843-0. Dostupný také z: <http://www.pmscr.cz/zakladni-dokumenty/zakon-o-probacni-a-mediacni-sluzbe/>

[13] ČESKO, 2003. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 121, s. 5850-5928. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2003/sb121-03.pdf>

[14] ČESKO, 2009a. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *ÚZ. Trestní předpisy*, č. 825. ISBN 978-80-7208-843-0. Dostupný také z: <http://zakony-online.cz/?s10&q10=all>

INTERNETOVÉ ZDROJE

[15] *Poslání a cíle Probační a mediační služby České republiky* [online]. ©2002 – 2012 [cit. 2012-2-16]. Dostupné z: <https://www.pmscr.cz/o-pms/>

[16] ČESKO, 2009b. ZPPP č.10/2009. O zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Dostupné z: <http://ppportal.pcr.cz/rspp/Poradkova/Formulare/Formulare.htm>

[17] ČESKO, 2010. Metodická příručka č. 3/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, k postupu příslušníků Policie České republiky v oblasti výkonu alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské. Dostupné z: <http://ppportal.pcr.cz/rspp/Poradkova/Formulare/Formulare.htm>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PEO	Pohotovostní eskortní oddíl
OOP	Obvodní oddělení
PČR	Policie České republiky
tzv.	Tak zvaný (á)
č.	Číslo
atd.	A tak dále
atp.	A tak podobně
ust.	Ustanovení
Sb.	Sbírky

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Hodnostní označení

Tab. č. 2: Dosažené vzdělání

Tab. č. 3: Zakročujete v rámci svého zařazení u Policie ČR na fotbalových stadionech?

Tab. č. 4: Souhlasíte s ukládáním alternativního trestu?

Tab. č. 5: Má být podle Vašeho názoru alternativní trest udělován pouze za méně závažné trestné činy tzv. přečiny?

Tab. č. 6: Měl být alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, přijat už dříve?

Tab. č. 7: Je kontrola úředníky Probační služby konající dohled nad výkonem trestu dostačující?

Tab. č. 8: Je práce Policie ČR s odsouzeným, kterému byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, dostačující?

Tab. č. 9: Má být podle Vašeho názoru vedle alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce trestu uložen obligatorně uložen i jiný trest?

Tab. č. 10: Může alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce více snížit opakování trestných činů páchaných na fotbalových stadiónech než trest odnětí svobody?

Tab. č. 11: Jak často se ve své praxi setkáváte s osobami, kterým byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce?

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Zařazení respondentů

Graf č. 2: Počet let ve službě

Graf č. 3: Vyslovení souhlasu s udělením alternativního trestu, místo trestu odnětí svobody

Graf č. 4: Názor na přínos novely zákona č. 40/2009Sb. pro práci Policie ČR

Graf č. 5: Názor na kontrolu odsouzeného Policií ČR

Graf č. 6: Vybrané tresty současně s alternativním trestem zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce

Graf č. 7: Názor zda trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, je dostatečné nápravě pachatele

Graf č. 8: Alternativního trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, k páčání trestné činnosti na fotbalových stadionech

Graf č. 9: Druhy trestů navrhovaných respondenty

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Harmonogram kontaktů s Policií ČR

Příloha PII: Didaktický test

Příloha PIII: Upozornění na neplnění trestu

PŘÍLOHA PI: HARMONOGRAM KONTAKTŮ S POLICIÍ ČR

2PM 148/2011-705

HARMONOGRAM KONTAKTŮ S POLICIÍ ČR

Jméno a příjmení odsouzeného: [REDAKCE]
 Pokud se odsouzený/á nemůže ve stanoveném termínu dostavit na příslušný útvar PČR, musí se předem omluvit probačnímu úředníkovi, který o tomto vyrozumí příslušný útvar PČR. Neomluvenou nepřítomnost odsouzeného oznamuje PČR neprodleně středisku PMS ČR.

Probační úředník: Mgr. Ondřej Vaculík tel: 731 692 760

Stanovený Termín a čas (datum)	Skutečný pobyt od - do	Dostavil se/ nedostavil se - (ne)omluvil se	Podpis odsouzeného	Podpis pracovníka PČR (OEC)
27.08.2011	18:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Mgr. Petr Čáp
11.09.2011	18:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Mgr. Petr Čáp
~~17.09.2011~~ 19.9.2011	18:00 19:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Mgr. Petr Čáp
24.09.2011	18:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Mgr. Petr Čáp
02.10.2011	18:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Mgr. Petr Čáp
15.10.2011	17:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Mgr. Petr Čáp
~~22.10.2011~~ 18.10.11	~~17:00~~ 15:30	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Mgr. Petr Čáp
29.10.2011	17:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Prap. Motaš 204940
~~06.11.2011~~ 7.11.11	11:00 19:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Prap. Motaš 204940
12.11.2011 ZRUŠENO UTÍKÁNÍ	17:00	Nedostavil se	[Podpis]	Prap. Kojinčí 204177
20.11.2011	18:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Prap. Kojinčí 204177
~~28.11.2011~~ 26.11.2011	17:00 19:00	DOSTAVIL SE	[Podpis]	Prap. Pavelek 206958
3.12.2011	17:00	Dostavil se	[Podpis]	Prap. Bc. Milan Kojinčí OEC 204157 inspektor - 974 675 710

* Změna utíkání nově 19.9.2011 kontakt na PČR v 19:00
 Změna utíkání nově 21.10.2011 kontakt na PČR v 20:00
 Změna utíkání nově 7.11.2011 kontakt na PČR v 19:00
 DNE 14.11.11 OUVĚŘENO NA PČR UTÍKÁNÍ DNE 12.11.2011 ZRUŠENO
 Změna utíkání nově 28.11.2011 kontakt na PČR v 19:00
 Změna utíkání nově 3.12.2011 kontakt na PČR v 17:00
 4 ZPRÁVA O TÍKÁNÍ PRAP. BČ. MILAN KOJINČÍ

PŘÍLOHA PII: DIDAKTICKÝ TEST

Kolegové a kolegyně,

Tímto bych vás chtěl požádat o vyplnění mnou sestaveného dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na téma „Alternativní trest Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce z pohledu Policie České republiky“. Tento dotazník je zcela anonymní a směřován k otázkám alternativního trestu Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce.

Při vyplňování dotazníku postupujte pokud možno zodpovědně, pro správnou výslednou validitu otázek, které jsou v dotazníku uvedeny. Dotazník je určen pro policisty zařazené do tohoto výzkumu. Otázky jsou kladeny tak, že jsou zde uvedeny odpovědi. Pokud s uvedenou odpovědí souhlasíte tak ji zatrhněte křížkem.

Za vyplnění dotazníku a vámi strávený čas předem děkuji.

pprap. Roman Fiala v. r

---

1. Na kterém oddělení PČR sloužíte:
  - Obvodní oddělení Kroměříž
  - Obvodní oddělení Hulín
  - Pohotovostní a eskortní oddělení Zlín
2. Hodnostní označení?
  - Praporčické
  - Důstojnické
3. Dosažené vzdělání:
  - Středoškolské
  - Vyšší odborné
  - Vysokoškolské studium
4. Kolik let sloužíte u Policie české republiky?
  - 1-6
  - 7-15
  - Více
5. Zakročujete v rámci svého zařazení u Policie ČR na fotbalových stadionech?
6. Souhlasíte s ukládáním alternativních trestů?
  - Ano
  - Ne
7. Souhlasíte s ukládáním alternativního trestu, místo trestu odnětí svobody?
  - Ano
  - Spíše ano
  - Spíše ne
  - Ne
8. Má být podle Vašeho názoru alternativní trest udělován pouze za méně závažné trestné činy tzv. přečiny?
  - Ano
  - Ne
9. Je podle Vašeho názoru přínosem pro práci Policie ČR přijetí nového alternativního

trestu Zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce v novele trestního zákona č. 40/2009Sb.?

- Ano
- Ne

10. Měl být podle Vašeho názoru alternativní trest Zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, přijat už dříve?

- Ano
- Ne

11. Je, podle Vašeho názoru, dostačující kontrola odsouzených k alternativnímu trestu Zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce probačními úředníky?

- Ano
- Ne

12. Měla by kontrolu podle Vašeho názoru nad odsouzeným, kterému byl udělen alternativní trest Zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce provádět jen Policii ČR?

- Ano
- Ne

13. Je práce Policie ČR s odsouzeným, kterému byl udělen alternativní trest Zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, dostačující?

- Ano
- Ne

14. Jaký trest by, jste udělil/a společně s alternativním trestem Zákazu vstupu na sportovní, kulturní a společenské akce?

turní a společenské akce trestu uložen obligatorně uložen i jiný trest?

- Ano
- Ne

16. Postačí podle Vašeho názoru alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, k dostatečné nápravě pachatele?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

17. Může podle Vašeho názoru alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce více snížit recidivu trestných činů páchaných na fotbalových stadiónech než trest odnětí svobody?

- Ano
- Ne

18. Zabrání podle Vašeho názoru alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce, k páčání trestné činnosti na fotbalových stadionech?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

19. Jak často se ve své praxi setkáváte s osobami, kterým byl udělen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce?

- Velmi málo
- Nikdy

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	
Odnětí svobody					20. Jaký trest by, jste udělil/a za porušení protiprávního jednání, spojené s návštěvou sportovní, kulturní a jiné akce.
Peněžitý trest					.....
Obecně prospěšné práce					.....

15. Má být podle Vašeho názoru vedle alternativní trest Zákazu vstupu na sportovní, kul-

20. Jaký trest by, jste udělil/a za porušení protiprávního jednání, spojené s návštěvou sportovní, kulturní a jiné akce.

.....
 .....
 .....
 .....

PŘÍLOHA PIII: Upozornění na neplnění trestu

adresa střediska

středisko

..PM .../20 ..-...

V ..... dne .....

XY

adresa

Upozornění na neplnění trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce – výzva

Pane, paní .....,

rozhodnutím Okresního soudu v ....., č.j. ...T.../200..., Vám byl uložen trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce s dobou trvání do .....

Při kontrole plnění výkonu uloženého trestu bylo zjištěno, že jste svým jednáním porušil/a podmínky uloženého trestu.

Dostavte se proto dne ..... v ..... hodin na středisko PMS v ....., abyste objasnil/a důvody zjištěných skutečností.

Pokud se ze závažných důvodů nemůžete v daném termínu dostavit, žádám Vás o vyzkoušení na telefonním čísle ....., abych s Vámi mohl/a dohodnout náhradní termín.

V případě, že se na toto pozvání nedostavíte a ani svoji nepřítomnost předem neomluvíte, budu o této skutečnosti neprodleně informovat příslušný soud, který Vaše jednání může posoudit jako maření účelu uloženého trestu

S pozdravem

.....
probační úředník/asistent

Na vědomí: příslušný soud